

Landstingsstyrelsens protokoll

Sammanträdet den 31 oktober 1995

§ 139 - 168

Beslutande

Karl-Gunnar Holmqvist (s), ordförande
Nils Sundberg (ns)
Lars Spolander (m)
Kenneth Backgård (ns)
Harry Nyström (v)
Göte Pettersson (fp)
Ulla V Holmström (s)
Rune Grankvist (s)

Toivo Hofslagare (s), vice ordf
Ebbe Resin (s), ersättare
Roger Granberg (s)
Eila Oja (s)
Doris Sevä Messner (ns)
Lena Angeria (s)
Birger Arvidsson (ns)

Övriga

Stefan Tornberg (c), ersättare
Ulf Öhman, landstingsdirektör
Caj Skoglund, hälso- och sjukvårdsdirektör
Kurt-Åke Hammarstedt, informationsdirektör

Klas Tunbrå, sekreterare
Åsa Sjöström, sekreterare
Louise Hagström, vik sekreterare
Gunder Berg, sekreterare

Gunder Berg

Justerat den 1995

Justerat den 1995

K-G Holmqvist, ordförande

Lars Spolander, justerare

Bevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets officiella anslagstavla den 1995. Överklagandetiden utgår den 1995.

Carina Lundberg

Val av protokolljusterare	3
Slutlig föredragningslista	3
För kännedom	3
Uppdrag till Sunderbyförvaltningen	3
Delårsrapport januari - augusti 1995	5
Landstingsplan 1996 (LP 96)	5
LP 96: Verksamhetsidé och strategi	6
LP 96: Landstingets resurser	7
LP 96: Regional utveckling	9
LP 96: Hälso- och sjukvård	10
LP 96: Tandvård	12
LP 96: Utbildningsverksamhet	13
LP 96: Landstingsgemensam verksamhet	13
LP 96: Ram för investeringar	14
LP 96: Finansiering	14
Motion 13/94 om matinköp inom landstinget (v-gruppen)	21
Motion 11/95 om IT i Norrbotten (c-gruppen)	24
Motion 15/95 om förslag till statliga inkomstförstärkningar (Bernhard Winsa, v)	26
Motion 18/95 om utredning av den psykiatriska verksamheten i Malmfälten (Doris Sevä Messner och Nils Sundberg, ns)	28
Motion 19/95 om synskadades rehabilitering (v-gruppen)	30
Motion 20/95 om beslutsordningen inom landstinget (v-gruppen)	32
Motion 22/95 om hjärnskadecenter i Boden (v-gruppen)	34
Yttrande över betänkandet (SOU 1995:70) Allmänna kommunikationer - för alla?	36
Yttrande över betänkandet (SOU 1995:84) Kulturpolitikens inriktning	39
Ändring av stadgarna för stiftelserna Norrbottens museum och Norrbottensmusiken	45
Annonser om landstingsfullmäktiges sammanträden 1996	46
Landstingsfullmäktiges sammanträdesplan för 1996	46
Landstingsstyrelsens sammanträdesplan för 1996	47
Bidrag till Norrbottens Skidförbund för jubileumsaktiviteter	48
Inteckningar i fastigheten Öjebyn 23:28-30, 23:31 och 23:36 (Framnäs folkhögskola)	49
Ersättning för höft- och knäplastiker vid Gällivare sjukhus	49
Investeringslån till ADB-utrustning i Gällivare sjukvårdsförvaltning	50
Investeringslån till mangellinje vid tvätteriet i Boden	51
Försäljning av bostadsrätt i Gällivare (Parkgatan 36 B)	51
Försäljning av bostadsrätt i Kalix (Valhallavägen 67 D)	52
Försäljning av bostadsrätt i Kalix (Centrumvägen 58 B)	52
Återlämning av bostadsrätter i Boden och Kalix	53
Försäljning av dagcenterfastigheter och bostadsrätter	53
Landstingsstyrelsens rapport	55
Bilaga	60

§ 139

Val av protokolljusterare

Lars Spolander (m) utses till att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 140

Slutlig föredragningslista

Utsänd preliminär föredragningslista fastställs.

§ 141

För kännedom

Delegationsbeslut m m enligt bilaga.

§ 142

Uppdrag till Sunderbyförvaltningen

Dnr 1681/93

Ärendebeskrivning

De primära uppgifterna för Luleå-Bodenförvaltningen under de närmaste åren är att bedriva den dagliga verksamheten och parallellt med detta fullt ut införa och förankra den nya vårdorganisationen. Samtidigt måste beslutade besparingar slutföras. Dessa uppgifter kommer att kräva en betydande del av sjukhusledningens och verksamhetens tid och kraft.

Mot den bakgrunden är det nödvändigt att lägga ansvaret för vissa utvecklingsfrågor på ledningsgruppen för Sunderbyförvaltningen. Utvecklingsfrågorna kan då hanteras samordnat med frågor som gäller projekteringen och byggandet av Sunderby sjukhus. Det är dock angeläget att framhålla att utvecklingsfrågorna för Sunderby sjukhus måste hanteras i mycket nära samverkan med sjukhusledningen och verksamhetsföreträdare för Luleå-Bodenförvaltningen, även om huvudansvaret ligger inom Sunderbyförvaltningen. I vissa fall krävs även samverkan med företrädare för andra delar av landstingets organisation.

Omfattningen och komplexiteten i de olika utvecklingsfrågorna skiljer sig åt men gemensamt är att de måste besvaras/avgöras innan Sunderby sjukhus tas i drift. Några av frågorna är direkt kopplade till byggandet av Sunderby sjukhus medan andra hör samman med att två sjukhus ska sammansmältas till ett.

Ytterligare en typ av frågor är sådana som berör flera av landstingets förvaltningar.

De utvecklingsfrågor som avses är:

- Anskaffning av inventarier och utrustning: Omfattar bl a inventering, sammanställning och urval av befintlig utrustning som kan återanvändas, reinvesteringsplan, bedömning av nyanskaffningsbehov samt upphandling.
- Ram för bemanning av Sunderby sjukhus: Omfattar övergripande personalpolitiska policyfrågor, organisatoriska lösningar, bemanningsbehov och urvalsprocess.
- Utbildning och information: Omfattar planering och genomförande av nödvändiga utbildnings- och informationsinsatser inför drifttagande av Sunderby sjukhus.
- Flyttning: Omfattar en detaljerad plan för flyttning av verksamheten i Luleå respektive Boden till Sunderby sjukhus.
- Allmän service: Omfattar bedömningar av hur olika servicefunktioner ska organiseras och fungera i Sunderby sjukhus.
- Utformning och införande av IS/IT-system.
- Fastighetsunderhåll och drift: Omfattar framtagande av rutiner och system inför drifttagandet av Sunderby sjukhus
- Översyn av primärvården i Luleå respektive Boden med anledning av drifttagande av Sunderby sjukhus: Omfattar bedömning av verksamhetsmässiga, organisatoriska och ekonomiska konsekvenser för primärvården av drifttagandet av Sunderby sjukhus.
- Organisatorisk inplacering, detaljbemanning och behov av lokaler för verksamheter som enligt landstingsstyrelsens beslut (§ 101/95) ska bedrivas skilt från Sunderby sjukhus.
- Organisation, bemanning och lokaler för blodtappningsenheter och ambulansverksamhet som enligt tidigare fullmäktigebeslut ska bedrivas i Luleå respektive Bodens tätorter.
- Behov av professionell samordning mellan sjukhusvården i Luleå-Bodenområdet och primärvården i Boden respektive Luleå.
- Verksamhets- och servicemässig bedömning av behovet av ljusbehandlingsenheter i Boden respektive Luleå som komplement till verksamheten vid Sunderby sjukhus.

Beredningens förslag

- 1 Ansvaret för att utreda och lämna förslag till åtgärder i ovan angivna utvecklingsfrågor läggs på ledningsgruppen för Sunderby sjukhus.
- 2 Frågorna ska hanteras i nära samverkan med berörda parter.

Beslut

Enligt beredningens förslag.

§ 143

Delårsrapport januari - augusti 1995

Dnr 6/95

Ärendebeskrivning

Landstingets verksamhetsplanering ska vara kontinuerlig och sammanhållen. Den består av målformulering, resursfördelning, uppföljning och utvärdering. I den årliga landstingsplanen fastställer landstingsfullmäktige mål och resurser för landstinget samt ramar för verksamheterna. I begreppet ramar inryms såväl krav och riktlinjer som ekonomiska ramar. Landstingsstyrelsen har landstingsfullmäktiges uppdrag att ansvara för att verksamheten bedrivs enligt de mål och ramar som landstingsfullmäktige har bestämt, samt enligt gällande lagar och författningar.

Uppföljningen av de ekonomiska ramarna sker i form av delårsrapporter som redovisas i maj, oktober och december. Rapporterna innehåller prognoser över förvaltningarnas ekonomiska resultat i förhållande till budget.

Den andra prognosen för året pekar på att koncernens kostnader kommer att överstiga intäkterna med 135 mkr. Det är 43 mkr bättre än budgeterat.

Beredningens förslag

Delårsrapporten godkänns.

Beslut

Enligt beredningens förslag.

§ 144

Landstingsplan 1996 (LP 96)

Dnr 7/95

Ärendebeskrivning

Landstingsplan 1996 är det tredje steget i verksamhetsplaneringen för år 1996. Den inleddes med att landstingsfullmäktige den 13 juni 1995 fastställde direktiv i form av mål, krav och riktlinjer samt resursramar för verksamheterna. Förvaltningarna har sedan svarat på direktiven genom preliminära förvaltningsplaner som inlämnats i mitten av september.

Med utgångspunkt i direktiven och de preliminära förvaltningsplanerna har därefter föreliggande förslag till Landstingsplan 1996 utarbetats.

Landstingsstyrelsens beslutsförslag till fullmäktige framgår av efterföljande underparagrafer, som följer avsnitten i planen.

144:1

LP 96: Verksamhetsidé och strategi

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Avsnittet Verksamhetsidé, sid 4: I andra stycket placeras meningen ”Genom att bedriva hälso- och sjukvård...” före meningen ”Genom ekonomiskt och annat stöd...”.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Avsnitten Verksamhetsidé och Landstingets strategi, sid 4: Skrivningarna om ökat regionalt engagemang utgår.
- Bilaga 1, avsnittet Resultatenheter, sid 49: Skrivningen om konkurrens på marknaden utgår.
- Bilaga 1, avsnittet Remissregler för specialistvård m m, sid 55: Skrivningen om remiss till hälsohem genom Sandträsk rehabiliteringscenter utgår.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen till förmån för yrkande 1.

Reservation 2

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 2.

144:2

LP 96: Landstingets resurser

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Anteckning

Förslag och yrkanden om skattesatsen behandlas under avsnittet Finansiering.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Avsnittet Ekonomisk strategi, sid 10 - 11: Ersätts med den del av vår sammanfattande reservation som inleds med stycket ”När det gäller krav på besparingar och finansiella åtgärder så lämnar sjukvårdspartiet följande förslag:” och avslutas med stycket ”Ovanstående bör kunna ge ca 350 mkr under perioden t o m 1999”.

(Reservationen är intagen under avsnittet Finansiering).

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

Avsnittet Ekonomisk strategi 1996 - 1999, sid 11: Fjärde och femte punkterna i uppräkningsen ersätts med:

- En fortsatt strukturöversyn av all sjukvård i länet ska genomföras vad gäller verksamhetsinnehåll, samordning av specialiteter och servicefunktioner.
- En kraftfull översyn av övriga verksamheter i landstinget genomförs för att vid periodens slut uppnå kostnadsänkningar på minst 200 mkr per år.
- En översyn av politisk och facklig verksamhet genomförs med syfte att minska kostnaderna i minst lika stor utsträckning som övrig verksamhet.
- Kapitalbehovet till Sunderbyn täcks till betydande del med upplånade medel.
- Förhandlingar med personalen om hanteringen av pensionsmedlen upptas för att trygga framtida pensionsutbetalningar.

Yrkande 3

Göte Pettersson (fp):

- 25 mkr ställs till landstingsstyrelsens förfogande att användas till att överbrygga problem i samband med besparingar och neddragningar i verksamheten som sker i allt för snabb takt eller medför alltför negativa konsekvenser. Medel ur anslaget beviljas efter framställning från berörd direktion.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen till förmån för yrkande 1.

Reservation 2

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 2.

Reservation 3

Av Göte Pettersson (fp):

Den regering som i oppositionsställning lovade att freda vård och omsorg från neddragningar har fattat beslut som i slutänden minskar vårt landstings inkomster med 300 mkr. Det är mot den bakgrunden som vi i folkpartiet tvingas acceptera en skattehöjning om 65 öre. Trots den så drabbas sjukvården här av fortsatta kostnadsnedskärningar. Hur långt de kan drivas med en bevarad struktur med fem sjukhus får de närmaste åren utvisa.

Luleå-Bodendirektionen har haft att genomföra de största nedskärningarna, 100 mkr. Besparingarna blev 108 kr då Malmfälten inte klarade sitt sparbering och f n är siffran drygt 110 mkr. Det har sina uppenbara svårigheter att snabbt förse två sjukhus med en kostym avsedd för ett. Tidsanpassningen till det nya sjukhusets färdigställande hade kunnat vara bättre.

Från folkpartiet har vi hävdad att kamrerstänkandet inte får ta överhanden - besparingar och neddragningar måste vägas mot de konsekvenser de får för vården. Det förefaller nu som om en smärtgräns nåtts - som om konsekvenserna för vården och dess personal börjar bli alltför påfrestande. Några oroande omständigheter från Luleå kan belysa läget:

- Medicinkliniken är på väg att bli en akutmottagning - där utrymmet för planerad vård är ytterst begränsat och där mycken möda går åt till att skicka hem patienter i slutet av veckan för att kunna ta emot helgens akutpatienter.
- Då man inom barnkliniken som ett sparobjekt diskuterar en nedläggning av barnmottagningen i Luleå så visar det att sparambitionerna tvingar fram åtgärder som inte kan godtas.
- Kvinnosjukvården i Luleå utarmas allt mer. Gynekologmottagningen kan nu bara ta emot svårare fall - utfästelserna om valfrihet i vården gäller inte. Den gynekologiska verksamheten tas i snabb takt över av privatpraktiker - vilket kanske inte är någon katastrof, men knappast förenligt med landstingets beslut om sjukvården vid sjukhuset.
- Det är ofta omvittnat hur belastningen på psykiatrin - framförallt barnpsykiatrin - medför stora problem för familjer, skola och samhälle.

- Ett annorlunda problem, som bör beaktas, är att de hårda besparingarna medför att medel nu inte finns till att ge det 90-tal anställda som varslas om uppsägning, en med tidigare avskedade likvärdig ekonomisk behandling. Det finns inte pengar till garantipensioner och avgångsvederlag, som tidigare kunnat i viss mån mildra avskedandet.

Det finns säkerligen exempel från andra direktioner om besparingskrav som antingen får för stora negativa konsekvenser eller genomförs i en alltför snabb takt. En nedskärning inom administrationen kan och bör ske snabbt - vårdbe- gränsningar som ökar köer, försämrar omhändertagandet så både patienter och personal far illa - sådana åtgärder måste värderas noggrant till sina kon- sekvenser. Vi håller på att få en situation där mycket satsas på hög medi- cin/teknisk utrustning, men där tiden för att ta emot patientens oro och ångest - den tiden finns snart inte.

Mot den här bakgrunden anser folkpartiet att 25 mkr ska ställas till lands- tingsstyrelsens förfogande för att användas till att överbrygga problem i sam- band med besparingar och neddragningar i verksamheten, som sker i alltför snabb takt eller medför alltför negativa konsekvenser.

Medel ur anslaget beviljas efter framställning från berörd direktion.

144:3

LP 96: Regional utveckling

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Avsnittet Miljöinsatser, sid 13: Andra punkten i uppräkningslistan ersätts med ”Respektive förvaltning ska utforma konkreta handlingsprogram för miljön och ett eget Agenda 21”.
- Avsnittet Kulturinsatser, sid 13 - 15:
 - 1,0 mkr till arrangörsstöd avslås.
 - Landstingsbidraget till Norrbottens museum, Norrbottensmusiken och Norrbottensteatern sänks med 5 procent.
 - Inga ramökningar beviljas för Sesam-projektet (Norrbottens museum) och kammarorkestern (Norrbottensmusiken).
- Avsnittet Näringspolitiska insatser, sid 15 - 16: Landstingsbidraget till Norrbottens Turistråd, Hemslöjdsföreningen och Hushållningssällskapet sänks med 5 procent.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Avsnittet Regional näringspolitik, sid 12: ”Landstinget ska...” byts ut mot ”Landstinget ska *genom sina valda representanter i olika länsorgan...*”.
- Avsnittet Kulturinsatser, sid 13 - 15:
 - 1,0 mkr till arrangörsstöd avslås.
 - Översynen av arkivfrågan avslås.
 - Landstingsbidraget till Norrbottens museum, Norrbottensmusiken och Norrbottensteatern sänks med 4 procent.
- Avsnittet Näringspolitiska insatser, sid 15 - 16:
 - Norrbottens Turistråd avvecklas under 1996 och 1997.
 - Landstingsbidraget till ALMI, Hemslöjdsföreningen och Hushållnings-sällskapet sänks med 4 procent.
 - Landstingsbidraget till Regionala utvecklingsinsatser, Övrigt, sänks med 4 procent.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen till förmån för yrkande 1.

Reservation 2

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 2.

144:4

LP 96: Hälsa- och sjukvård

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Avsnittet Patientavgifter m m, sid 23: Landstingsstyrelsen ges i uppdrag att utreda eventuella samordningsvinster för mammografi i tätortscentra där röntgenutrustning finns. Självfinansieringsnivån utreds.
- Avsnittet Luleå-Bodenförvaltningen, sid 30: Tredje punkten i uppräknin- gen ersätts med ”Psykiatri förändras i enlighet med Luleå-Bodenutskottets beslut senast juni 1996”.
- Avsnittet Sunderbyförvaltningen, sid 30: Ingen ramökning beviljas.
- Avsnittet Kalixförvaltningen, sid 32: Första punkten i uppräknin- gen ersätts med ”Etablering av baspsykiatri enligt tidigare planer och beslut i Luleå-Bodenutskottet senast juni 1996”.
- Avsnittet Förvaltningsramar, sid 32: Landstingsstyrelsens uppdrag om utredning av framtida primärvård bör inriktas på byggnads- och samord- ningsbesparingar på ca 25 mkr.

Yrkande 2

Harry Nyström (v):

- Högkostnadsskyddet bibehålls oförändrat (1 600 kr).
- Luleå-Bodenförvaltningen tilldelas ytterligare 25 mkr.

Yrkande 3

Lars Spolander (m):

- Avsnittet patientavgifter m m, sid 23: Vårdavgiften höjs till 200 kr för mammografi och besök hos specialister. Undantag kan göras för vissa specialiteter.
- Avsnittet Somatisk sjukhusvård, sid 28: Tillägg görs med att ”Landstings- styrelsen får i uppdrag att se över sjukvårdens struktur”.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen till förmån för yrkande 1.

Reservation 2

Av Harry Nyström (v) till förmån för yrkande 2.

Reservation 3

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 3.

Särskilt yttrande

Av Göte Pettersson (fp):

Folkpartiet har tidigare föreslagit att de etiska frågorna ska få en starkare ställning genom att ett etiskt råd/kommitté inrättas. Utredningen "Vårdens svåra val" föreslår att rådgivande prioriteringskommittéer ska inrättas. "De kan fungera som samrådsorgan där bl a etiska principer och deras praktiska tillämpning för prioriteringar kan diskuteras. I kommittén kan ingå vårdpersonal och företrädare för allmänheten", säger utredningen.

Vi delar kommitténs uppfattning. I en allt besvärligare ekonomisk situation, med allt hårdare prioriteringskrav som personalen ska verkställa, kan en kommitté diskutera fram riktlinjer för prioriteringar och praxis vid tillämpning av dessa - riktlinjer som kan vara ett stöd för den personal som har att fatta svåra etiska beslut.

144:5

LP 96: Tandvård

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Sparkravet höjs till ca 3,5 procent eller 4,0 mkr.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Sparkravet höjs till 4,5 mkr.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen till förmån för yrkande 1.

Reservation 2

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 2.

144:6

LP 96: Utbildningsverksamhet

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Sparkravet höjs till 2,5 mkr.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkandet.

144:7

LP 96: Landstingsgemensam verksamhet

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Bidragskravet på Landstingsfastigheter och Länservice höjs till 7 mkr respektive 3,5 mkr.
- Landstingsstyrelsen ska genomföra översyn av samtliga politiska aktiviteter. Utreda politikerarvoden, antal landstings- och oppositionsråd m m. Indexuppräknings utgår för 1997 - 1999.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Bidragskravet på Landstingsfastigheter och Länservice höjs till 8 mkr respektive 4 mkr.
- Försörjningsnämnden ges i uppdrag att avyttra landstingstvätten till acceptabla villkor.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen till förmån för yrkande 1.

Reservation 2

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 2.

144:8

LP 96: Ram för investeringar

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

144:9

LP 96: Finansiering

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns) och Lars Spolander (m):

- Skattesatsen höjs inte.

Yrkande 2

Harry Nyström (v):

- Skattesatsen höjs med 75 öre.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Sammanfattande reservation 1

Av (ns)-gruppen:

Norrbottnens Sjukvårdsparti kan ej godkänna Landstingsplan 1996 med utgångspunkt ifrån följande:

Landstingsplanens redaktionella uppläggning ger intrycket att landstinget i första hand prioriterar verksamhet utanför sjukvårdsområdet, trots att just hälso- och sjukvård är landstingets avgjort största verksamhet med bl a byggnationen av ett nytt sjukhus.

Norrbottnens Sjukvårdsparti stödjer landstingets ambitioner att fungera som aktör på den regionala utvecklingsarenan, men möjligheten till ekonomiska insatser minskar i och med landstingets sämre ekonomiska läge. Detta beroende på de strukturella problem som för närvarande finns inom sjukvården, vilka bör lösas först. Att sjukvården genomgått och genomgår stora besparingskrav, medger inte ramökningar för annan verksamhet, utan istället krav på att sådan verksamhet utsätts för stora besparingar. Hälso- och sjukvården, och med den norrbottningens direkt fysiska och psykiska välfärd måste för närvarande vara prioritet nummer ett.

Vidare säger Sjukvårdspartiet nej till skatthöjning vilket medför att finansieringen av statens indragning av skattemedel, om och när den genomförs måste ske genom neddragningar, och då i första hand inom s k icke sjukvårdande verksamhet. Sunderbyalternativet som innebär onödigt höga investeringskostnader, medför nu tillsammans med ändrade regler för statsbidrag och EU-kompensation att sparkraven är höga för övriga verksamheter.

En skatthöjning slår hårt mot de lägst avlönade och eftersom det i detta system inte finns någon progressivitet, så kan det innebära ”droppen” för människor med små eller inga marginaler. Detta blir synnerligen tydligt där en kommunal skatthöjning adderas till landstingets. En skatthöjning ger fel signaler och ett varnande finger har höjts av finansministern och landets regering.

Med utgångspunkt ifrån landstingsplanens resonemang om att budgetförstärkning med ca 300 mkr behövs så är Sjukvårdspartiet dock av den uppfattningen att detta kan klaras med hårda besparingar och möjligen en del upplåning för Sunderbyinvesteringen. Det är uppenbart att de besparingar som ålagts såväl Luleå-Boden- som Kiruna-, Gällivare- och Kalixförvaltningarna i

direktiv 1996, är tunga och svåra att genomföra, och kanske måste ses över utifrån frågan om kvalitet och säkerhet.

Vidare innebär landstingsplanen ett hårt slag emot den förändring av psykiatri inom Luleå-Boden- och Kalixområdet som redan satts igång. Luleå-Bodenutskottets eniga beslut i denna fråga tycks inte ha bärighet. Ett avbrytande av denna redan påbörjade process innebär stora förluster i form av nedlagda utbildningsresurser och antagligen en kvalitetssänkning av psykiatri inom området. Sjukvårdspartiet vill påminna om att en prioritering av psykiatri fanns i Landstingsplan 1995.

Eventuellt minskade besparingskrav i den direkta sjukhusvården ställer krav på högre besparingar inom såväl andra verksamheter som andra delar av hälso- och sjukvård. Således måste man i detta läge även genomföra en översyn av primärvården i de större tätorterna, något som Sunderbyförvaltningen fått i uppdrag att genomföra.

När det gäller krav på besparingar och finansiella åtgärder så lämnar Sjukvårdspartiet följande förslag:

Viss reservation för att nuvarande besparingskrav på 162 mkr inte är möjliga att genomföra med tanke på kvalitet och säkerhet. Således innefattar förslaget ett utrymme för minskade besparingskrav med 12 - 25 mkr, till 137 - 150 mkr. Utöver redan genomförda besparingar så bör man göra en allmän översyn av besparingsmöjligheter inom övriga områden i syfte att uppnå ca 5-procentiga besparingskrav enligt nedan, för att till periodens slut uppnå 175 - 200 mkr.

För 1996	tkr	Anm
Norrbottens museum	- 465	
Norrbottensmusiken	650	Inkl kammarorkestern
Norrbottensteatern	- 600	
Övrigt	- 2 250	
ALMI	- 300	
Norrbottens Turistråd	- 160	
Hushållningssällskapet	- 15	
Hemslöjdsföreningen	- 50	
Norrlandsförbundet	- 1,5	
Länstrafiken	- 4 000	Ökas under 1997 - 1999
Landstingsfastigheter	7 000	Ökat bidrag
Tandvård	- 4000	

Utbildningsförvaltningen	- 3 500	
Sunderbyförvaltningen		Ingen ökad ram
Länsservice	3 500	Ökat bidrag
Arrangörstöd	- 1 000	
Ger under 1996	ca 26 mkr	

Inköp och upphandling: Total översyn av landstingets inköps- och upphandlingsverksamhet i syfte att uppnå besparingar upp emot 100 mkr. Enligt uppgift har utredning tidigare visat att 45 mkr är fullt möjligt.

Översyn av primärvård: Översynen av primärvården bör innefatta samtliga större tätorter, inte bara Luleå och Boden. Målsättningen bör vara förändrad byggnadsstruktur med större koncentration i tätortscentra och bibehållet vårdutbud. Målsättningen bör vara byggnads- och samordningsbesparingar på 25 mkr.

Ovanstående bör kunna ge ca 350 mkr under perioden t o m 1999.

Politik: Översyn av samtliga politiska aktiviteter. Utredda politikerarvodet, antal landstings- och oppositionsråd.

Mammografi: Översyn av samordningsvinster inom tätorter med sjukhus och röntgenmöjligheter. Utredda var självfinansieringsnivån ligger.

Försäljningar: Beroende på utfall av besparingskraven så bör landstinget utreda ekonomiskt utfall av försäljning av landstingstvätten. Kan ge 30 - 50 mkr.

Upplåning: Beroende på hur besparingskraven utfaller så kan viss upplåning komma ifråga för investeringar som en följd av beslutet om Sunderby sjukhus. Utredda omfattning och utfall.

Sammanfattande reservation 2

Av Lars Spolander (m):

Landstingsstyrelsen tar för lätt på landets och landstingets ekonomi. Svensk ekonomi är i obalans - inte en kortsiktigt konjunkturell obalans utan en långsiktig strukturell obalans. Landstingen och övriga delar av den alltför stora offentliga sektorn, liksom det höga skatteläget i Sverige, är huvudorsakerna till den strukturella obalansen.

Landstingets ekonomi har också sedan länge strukturell obalans, med ett kostnadsläge som varit flera hundra miljoner kronor högre än andra jämförbara landsting. Istället för att effektivisera strukturen när staten nu minskar sina generösa bidrag, väljer man att höja skatten och ta ett par tag till med osthyveln. Istället för att visa politiskt ansvar och mod i ett besvärligt läge väljer man att:

- Skjuta över besparingsbördan på hushållen.
- Sabotera regeringens och finansministerns försök att sanera landets ekonomi.

- "Lägga beslag på" de löneökningar som personalen strejkade sig till i avtalsrörelsen.
- Skjuta upp nödvändiga effektiviseringar i landstingets verksamheter.

Hushållen drabbas hårt

Förutom av landstingets skatthöjning drabbas våra hushåll också av höjda egenavgifter till sjukförsäkringen och på sina håll av kommunala skatthöjningar - Älvsbyn och Haparanda föreslår till exempel 1 krona i skatthöjning. Ett hushåll med 300 000 kr i årsinkomst får i dessa kommuner 8 000 kr mer i skatt per år att betala - lite mindre i kommuner utan höjd kommunalskatt. De som bor i eget hus får räkna med ytterligare ett par tusen kronor i höjd fastighetsskatt - summa 10 000 kr per år i skatthöjning!

Saboterar ekonomisk sanering

Landstingsstyrelsen har antingen inte insett sitt delansvar i saneringen av svensk ekonomi, eller så struntar man blankt i att medverka i riksdagens och regeringens ekonomiska politik. Finansministern har flera gånger uttryckligen varnat kommuner och landsting för att höja skatten. Det är mycket troligt att skatthöjare kommer att "bestraffas" på något sätt av finansministern - i form av minskade statsbidrag eller något liknande. Vad gör landstinget då?

Lönestrejken gav ingenting!

Nyligen har landstingsanställda inom SKAF och SKTF strejkat för att få högre löner. Det mesta - för att inte säga allt - som man vann genom att strejka har landstingets skatthöjning ätit upp! Sens moral för facken: *Hellre en liten skattesänkning, än en löneökning som arbetsgivaren skattar bort!*

Besparingar är för jobbiga

Att en politisk organisation har svårt att genomföra beslutade besparingar framgår tydligt av förseningarna i sparpaketet Luleå/Boden och Harmoniprojektet i Gällivare. Hellre än att kraftfullt arbeta med en genomgripande översyn av sjukvårdsstrukturen i hela länet, för en långsiktigt hållbar kostnadsnivå, väljer man följaktligen den politiskt lättare vägen att "lätta på trycket" med en skatthöjning. Nödvändiga effektiviseringar skjuts än en gång upp.

Moderat nej till skatthöjningen!

Vi menar att politiken nu kommit till vägs ände. Man måste fråga sig om landstingets skattepengar ska användas till sjukvård eller till en massa övrigt också. För vår del är saken klar. Vi vill att politikerna ska ta "den svåra vägen", d v s att man säger nej till att övervältra sparandet på skattebetalarna och istället börjar med att skära ned olika sidoverksamheter som konkurrerar med sjukvården om skattepengarna.

Minska och avveckla sidoverksamheter

Under planeringsperioden 1996 - 1999 måste drygt 200 mkr sparas på regional utveckling, tandvård, utbildning, Landstingsfastigheter, Länservice och landstingsstyrelse.

Dessutom måste tidigare undantagna områden som politisk och facklig verksamhet genomgå besparingar i likhet med övriga verksamhetsområden.

Fortsatt effektivisering av sjukvårdsstrukturen

Även om besparingarna har sin tyngdpunkt i verksamheter utanför sjukvården, räknar vi med att även sjukvården måste effektiviseras ytterligare. Därför kräver vi - som vi för övrigt gjort i tio år nu - en strukturöversyn av all sjukvård i Norrbotten, både primärvård och akutsjukvård, där också privata vårdgivare tas med som en viktig gemensam resurs.

Privatisering och konkurrensutsättning

Landstingets verksamhet måste också i mycket större utsträckning än vad som nu är fallet konkurrensutsättas. Därför måste det ligga i landstingets intresse att avveckla verksamheter som lika gärna kan bedrivas i privat regi. Försäljningen av landstingstvätten är ett konkret exempel som har genomförts i andra landsting. Västerbotten t ex, har sålt sin landstingstvätt till ett privat företag i Norrbotten!

Bristande ekonomisk insikt och ansvar

Att "rädda" landstingets ekonomi med en skattechöjning hjälper bara tillfälligt - kortsiktigt blir landstingets ekonomi bättre - på hushållen bekostnad -, men strukturproblemen förblir olösta och leder till förnyade krav på skattechöjningar inom några år.

Landstingets majoritet spekulerar till det yttersta på finansministerns nåd och overseende och saknar totalt beredskap för ett alternativ utan skattechöjning. Det tyder enligt vår mening på att man fortfarande inte har tillräcklig insikt i landets och landstingets ekonomiska situation eller att man vägrar att ta nödvändigt ansvar för dessa.

Sammanfattande särskilt yttrande

Av Stefan Tornberg (c):

Landstingets resurser

Den ekonomiska utblicken för de närmaste åren visar att ytterligare budgetförstärkningar är nödvändiga. Beslutet att bygga ett nytt sjukhus i Sunderbyn har kraftigt reducerat landstingets ekonomiska handlingsutrymme. En ombyggnad och samordning av de befintliga sjukhusen i Boden och Luleå hade gett landstinget större möjligheter att klara den nu uppkomna ekonomiska situationen.

Enligt Centerpartiets landstingsgrupp får en skattechöjning inte ses som en förstahandslösning. En höjning av landstingsskatten innebär en ytterligare neddragning av de norrbottniska hushållens köpkraft. Argumentet att landstingsskatten i Norrbotten är bland de lägsta i landet är mycket ihålligt med tanke på de mycket höga skattesatserna i länets primärkommuner. Norrbotten har sammantaget en mycket hög kommunal skattesats.

Trots detta finns skäl för en höjning av landstingsskatten. Omfattande strukturförändringar och rationaliseringar har genomförts i samtliga förvaltningar. Någon möjlighet att klara de beräknade budgetförstärkningarna enbart med besparingar ser inte Centerpartiet i dag. Nedskärningarna skulle allvarligt komma att hota kvaliteten i landstingets verksamhet.

Den patientnära vården bör i största möjliga utsträckning undantas från de närmaste årens besparingar.

Regional utveckling

Miljö: Centerpartiet noterar med glädje att miljön fått ett eget stycke under målen för den regionala utvecklingen. Skrivningen om miljön är dock alldeles för begränsad. Eftersom god miljö är en förutsättning för välfärd och en ut hållig utveckling av Norrbotten bör detta också föras in i verksamhetsidén för landstinget. Alla beslut och åtgärder i landstinget måste utgå från ett kretsloppstänkande. Det är ytterst miljöhänsynen som sätter gränserna för vårt handlande.

Kravet på miljörevision av samtliga förvaltningar, stiftelser och bolag bör finnas med i landstingsplanen.

Landstingets analysmetoder av samhällsutvecklingen behöver förbättras. Miljöredovisningssystem behöver utvecklas så att både ekonomi och ekologin kommer med i bokslutsprocessen.

Kommunikationer: Landstinget bör verka för att persontrafiken på järnvägen Boden - Haparanda återupptas.

Distansöverbryggande informationsteknologi ska ses som en resurs för att förbättra och utveckla samhällsstrukturer samt skapa en förnyelse av demokratin och det politiska arbetet. Landstinget har som folkvalt regionalt organ ett ansvar för att sprida användandet av IT till en bredare allmänhet.

Näringspolitik: I Bodens kommun är landstinget en mycket stor arbetsgivare. I och med nedläggningen av Centrallasarettet försvinner ett mycket stort antal arbetstillfällen från Boden. Norrbottens läns landsting har därför särskilt ansvar för att det skapas ersättningsjobb i Boden. I samarbete med Bodens kommun, näringslivet, i ALMI och i fördelningen av medel från EUs strukturfonder bör landstinget medverka till en breddning av näringslivsstrukturen i Bodens kommun.

Hälso- och sjukvård

Norrbottens läns ytstorlek ställer speciella krav på hälso- och sjukvårdens struktur. För att uppfylla de krav som ställs i hälso- och sjukvårdslagen på en god och nära vård för alla krävs en fungerande primärvård i hela länet och att de fem återstående sjukhusen bibehålls.

En väl utbyggd primärvård ska vara grunden i sjukvårdsorganisationen. Den ska även omfatta barn- och mödrahälsovård, skolhälsovård och äldrehälsovård. Den förebyggande hälsovården måste ges hög prioritet och bedrivas i bred samverkan med andra myndigheter och organisationer.

För att utveckla akutsjukvården så att den även i framtiden svarar upp mot kraven på kvalitet och säkerhet måste en ökad samordning och aktiv fördelning av specialiteter ske mellan de olika sjukhusen i länet. En ökad hemtagning av uppgifter från regionsjukvården bör ske, och det på ett sådant sätt att det inte hotar läkarutbildningen vid Umeå universitet.

Norrbottningar med funktionshinder har i alltför liten utsträckning fått del i välfärdsutvecklingen. Många saknar idag möjlighet att få arbete. Särskilt svår är situationen ofta för barn med funktionshinder och deras familjer. En fungerande habilitering och rehabilitering är av mycket stor betydelse. Det aviserade handikappolitiska programmet välkomnas.

§ 145

Motion 13/94 om matinköp inom landstinget (v-gruppen)

Dnr 1753/94

Motionen

Landstinget har ett övergripande ansvar för befolkningens hälsa. Hälsan är bl a relaterad till den miljö vi lever i och den mat vi äter. För att öka trovärdigheten i folkhälsoarbetet är det viktigt att landstinget tydligt markerar sitt engagemang i den mat vi äter och förbättrar kvaliteten på de livsmedel som landstinget inhandlar.

Landstinget i Norrbotten har ca 11 000 anställda och många besökare samt kontakter med många leverantörer av varor och tjänster. Landstinget har därigenom möjlighet att påverka många människors attityder till mat, vilket ger spridningseffekter även utanför landstinget.

Landstinget är en stor inköpare och har möjlighet att påverka leverantörernas produktion i en miljöanpassad riktning.

För att tydligt markera denna vilja bör landstinget i huvudsak köpa KRAV-märkta livsmedel.

För att även markera ett tydligt intresse av livskvaliteten även för de djur som är med i livsmedelsproduktionen bör landstinget inrikta inköpet på ett sådant sätt att det beaktas. Till exempel genom att köpa ägg från ”fria höns”, s k sprättägg.

Vänsterpartiets landstingsgrupp yrkar

att landstingsfullmäktige ska besluta anta inköbspolicy för livsmedel enligt intentionerna ovan.

Försörjningsnämndens yttrande och förslag, § 58/95

All upphandling regleras genom Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Landstinget har vidare i Landstingsplan 1995 fastställt riktlinjer för upphandling. I syfte att öka landstingets bidrag till en bättre miljö slår riktlinjerna bl a fast att miljöhänsyn ska vägas in som en del i det samlade kvalitetsbegreppet.

Landstinget förbrukar livsmedel för närmare 40 mkr årligen.

Livsmedel, dess produktion, hantering, tillagning och servering kringgärdas av en mängd lagar och förordningar. Många anpassningar av dessa har sedan 1993 också gjorts till EU-bestämmelserna. Grundläggande vid våra upphandlingar är självfallet att samtliga livsmedel ska uppfylla gällande lagar och förordningar. Sedan några år har miljöhänsyn vid upphandlingen breddats och fördjupats.

Vid våra livsmedelsupphandlingar är miljöaspekterna ett viktigt urvalskriterium. Som exempel kan nämnas krav om miljödeklaration på hela produkten, krav på återvinning eller returbara emballage, krav på vattenbaserade tryckfärger, styrning till mindre transporter av grönsaker, köp sker mer av närod-lare.

Det miljöarbete som bedrivs i anslutning till vår livsmedelsupphandling ser vi som värdefullt. Vi upplever dessutom en märkbar ökning av intresset hos i stort sett hela leverantörsledet. Det miljöarbete som Sveriges regering och riksdag driver inom ramen för EU fokuserar därtill mycket starkt på hela livsmedelsområdet.

Våra produktionskök bidrar också aktivt till vårt miljöansvar med bl a återvinning.

Den motion som vänsterpartiets landstingsgrupp har lämnat föreslår bl a att landstinget i *huvudsak* ska köpa s k KRAV-märkta livsmedel.

Livsmedel, som uppfyller KRAV-märket, är ekologiskt producerat. För grödor ställs särskilda krav på bl a gödsling, arealens avstånd till allmän väg m m. KRAV-märket utfärdas genom ”Kontrollföreningen för ekologisk odling”. I föreningen ingår KF, ICA, LRF m fl.

KRAV-märkta livsmedel produceras till stor del av mindre producenter. Produktionen är spridd, även om vi i Norrbotten har en koncentration till Övertorneå och utbudet av produkter är idag begränsat. KRAV-märkta livsmedel är genomgående dyrare.

Med nuvarande produktionsstruktur av KRAV-märkta livsmedel och känd prisbild är en övergång till upphandling av i huvudsak dessa livsmedel inte möjlig. Det är dessutom så att landstingets behov av livsmedel inte kan tillgodoses tillfredsställande med det begränsade utbud som finns idag. Däremot ligger det väl i linje med landstingets riktlinjer för upphandling att ta hänsyn till kravmärkningsen som ett positivt upphandlingsargument.

Mot den bakgrunden föreslår försörjningsnämnden fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen anses besvarad.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

I sitt yttrande framhåller försörjningsnämnden att det inte är möjligt för landstinget att i huvudsak upphandla KRAV-märkta livsmedel. Landstingsstyrelsen delar den uppfattningen. Ett vägande skäl är att det begränsade utbudet inte tillgodoser landstingets behov av livsmedel. Redan av det skälet är det ogörligt att bifalla motionen. Styrelsen är vidare tveksam till om ett bifall är förenligt med gällande konkurrenslagstiftning.

De senaste åren har landstinget tagit ökade miljöhänsyn vid all upphandling. Styrelsen finner det angeläget att denna utveckling fortsätter, samtidigt som den måste balanseras mot andra krav och det övergripande målet att upphandlingen sammantaget ska vara mest fördelaktig för landstinget. Denna utveckl-

ing gagnas emellertid inte av generella villkor av den typ som förespråkas i motionen.

Mot den bakgrunden föreslår styrelsen fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen avslås.

Yrkande

Harry Nyström (v):

- Motionen bifalls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Reservation

Av Harry Nyström (v) till förmån för yrkandet.

Särskilt yttrande

Av Stefan Tornberg (c):

Landstingets primära uppgift är att värna om medborgarnas hälsa och välbefinnande. Centerpartiet har 1988 i motion (dnr 1883/88) till landstingsfullmäktige krävt en miljöklausul i upphandlingsreglementet för att i ökad utsträckning väga in miljöhänsyn vid upphandling.

Om upphandling styrs uteslutande utifrån kortsiktiga ekonomiska aspekter är det svårt, för att inte säga omöjligt, att väga in kvalitetsaspekter som t ex gift- och kemikalieanvändning vid produktion av livsmedel.

Idag kan vi se en ökad efterfrågan på miljövänliga och ekologiskt producerade livsmedel. I Norrbotten finns flera intressanta företag och utvecklingsprojekt som tagit fasta på detta utifrån länets speciella förhållanden. Det är ett känt faktum att de livsmedel som produceras i Norrbotten är obestrålade och att kemikalieanvändningen är minimal. Enligt min mening måste dessa företags initiativ tas tillvara, vilket på sikt leder till lägre ohälsotal och gynnar landstingets ekonomi.

Även "Vägvisaren", det kraftsamlande dokument för hela länets utveckling som tagits fram i samarbete mellan landstinget, kommunförbundet och länsstyrelsen i Norrbotten, tar fasta på den ökade efterfrågan på ekologiskt odlade produkter, och ser en intressant utveckling för dessa företag.

Norrbottens läns landsting måste ta ett samlat ansvar för den regionala utvecklingen. Insatser för ekologiskt producerade livsmedel är ett utomordentligt sätt att förena en sund hälsopolitik med näringslivsutveckling.

§ 146

**Motion 11/95 om IT
i Norrbotten (c-gruppen)**

Dnr 665/95

Motionen

De senaste åren har den distansöverbyggande informationsteknologin kommit att uppmärksammas alltmer. IT har blivit det begrepp som de flesta trendkänsliga debattörer haft anledning att ta i sin mun. Trots de många vackra orden är användandet av den nya informationsteknologin begränsad till en mycket liten, om än växande, krets av företag och personer.

Tillväxten inom området är mycket kraftig och marknadens stimulans av IT-utvecklingen är stark. Den tekniska utvecklingen är kraftfull både när det gäller överföring och hantering av information. Något blygsammare är utvecklingen när det gäller användandet och innehållet i IT-systemen. Informationsteknologin synbara effekter kommer inte att vara särskilt dramatiska i det korta perspektivet. På ett djupare plan och inom en snar framtid kommer förutsättningarna för vårt samhälles utveckling att förändras dramatiskt.

Det är naturligt och viktigt att landstinget i ett inledande skede främst ser till de krav och behov som IT kan svara upp emot inom den egna verksamheten. Därför har diskussionen om den nya teknikens användning till största delen handlat om olika system för att effektivisera produktionen.

Landstinget har dock som regionens enda demokratiskt utsedda organ ett ansvar för hur de nya möjligheterna kan användas för att stärka både regionens utvecklingens möjligheter och demokratin. IT bör ses som en resurs för att förbättra och utveckla samhällsstrukturer samt skapa en förnyelse av demokratin och det politiska arbetet.

För de förtroendevalda i landstinget kan IT bli ett redskap för att kommunicera och utbyta information. Som förtroendevald möter man en alltmer komplex informationssituation som är svår att klara utan tillgång till de nya informationsverktygen. Norrbotten är ett till ytan stort län och med den nya IT-tekniken kan förutsättningarna för de förtroendevalda att oberoende av bostadsort på rimligare villkor delta i det politiska arbetet.

De politiska organen har ett ansvar för att sprida användandet av IT till en bredare allmänhet. I samarbete med kommunerna kan initiativ tas till att starta databaser för att på så vis etablera lokala plattformar för kommunikation och informationsutbyte. För att göra den nya tekniken tillgänglig för fler norrbottningar kan användarvänliga terminaler sättas upp i anslutning till t ex väntrum på olika vårdinrättningar, bibliotek m m.

Vi föreslår därför landstingsfullmäktige besluta

att initiativ tas till ett regionalt IT-råd för samverkan och samråd kring utveckling och användandet av distansöverbyggande informationsteknologi i Norrbotten,

att de förtroendevalda i landstinget ges möjlighet att inhämta och förmedla information via distansöverbyggande informationsteknik,

att det görs möjligt för länets invånare att inhämta och förmedla information till landstinget via distansöverbyggande informationsteknik.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

I den för landstinget, länsstyrelsen och länets kommuner gemensamma länsutvecklingsstrategin *Vägvisaren* betonas vikten av att vi i Norrbotten tar till oss informationsteknologin (IT). Vi ska stimuleras att använda IT och vi ska med hjälp av IT överbygga avstånd. För att denna utveckling ska komma till stånd, krävs att samhället bygger upp ett kommunikationsnät inom och mellan kommunerna. Kommunikationsnätet ska även vara kopplat till världen utanför Norrbotten.

Strategin ska genomföras inom ramen för Partnerskap för Norrbotten. I det sammanhanget blir det naturligt att även hantera länsgemensamma IT-frågor av det slag som aktualiseras i motionens första att-sats.

Landstingets förtroendevalda har möjlighet att ansluta sig till landstingets kommunikationsnät, *NLLnet*. En *NLLnet*-anslutning ger möjlighet till kommunikation inom landstinget. Man kan även få tillgång till de landstingsinterna informationsbankerna som är under uppbyggnad.

För närvarande pågår ett projekt som undersöker möjligheterna att presentera information om landstinget och dess verksamhet på Internet. Förutsatt att säkerhetsfrågorna kan lösas på ett tillfredsställande sätt kommer alla företag, organisationer och individer med tillgång till Internet kunna ta del av denna information. Alla med tillgång till Internet kan då även förmedla information in till landstinget.

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen anses besvarad.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 147

**Motion 15/95 om förslag till
statliga inkomstförstärkningar
(Bernhard Winsa, v)**

Dnr 770/95

Motionen

Jag föreslår att landstingsfullmäktige till finansdepartementet och regeringen anvisar inkomstförstärkningsförslag för att minska landstingens och kommunernas nedskärningsförslag i vårbudgeten.

Uppgörelsen med centerpartiet är fördelningspolitiskt helt felaktigt då bördorna läggs på arbetslösa, barn, sjuka, pensionärer, kvinnor och t o m mot de handikappade.

En grupp som välbärgade skogsägare och bolagsägare gynnas. Skogsnäringen ger en vinst på ca 20 miljarder kr i år och det är en fördubbling mot 1994. De enskilda skogsägarna som äger hälften av landets skogstillgångar och i vårt län 35 procent måste även åläggas skatt.

De enskilda skogsägarna varav en stor majoritet har annan inkomst och varav över 20 000 bor i Storstockholm är välbärgade. I år säljer de skog för ca 10 miljarder kr och med historiens högsta priser. De kan förskjuta beskattningen av detta i tio år tack vare skogskontorätten. 1994 fanns det 6,3 miljarder kr i dessa konton och i år beräknas de uppgå till ca 10 miljarder kr och högst någonsin. Skatten på räntan är endast 15 procent mot 30 procent för vanliga löntagarsparare. En ränteförhöjning till 30 procent ger en årlig intäktsinkomst på ca 300 miljoner kr om kontona är på 10 miljarder kr.

Men det finns all anledning att kräva att skogskontotiden förkortas till fem år. Detta kommer att ge en årlig intäktsökning till staten och kommunerna med ca 1 - 2 miljarder kr.

Vanliga löntagare måste betala årligen och får kronofogde på sig om det klickar.

Skogsägarnas rätt till avdrag för skogsintäkterna är generös. Dessutom gör bolagen en vinst på över 100 miljarder kr i år och därför bör bolagsskatten höjas från 28 procent till 30 procent.

Om riksdagen drar in 11,7 miljarder kr från kommuner och landsting till år 2003 innebär detta att socialbidragskostnaderna ökar med 2 miljarder kr per år och fördubblas till 20 miljarder kr kring år 2000 och en ungefärlig fördubbling på fem år. Sverige blir ett socialbidragsland med över en miljon bidragstagare från nuvarande halvmiljonen och 15 procent av befolkningen blir fattiga. Denna nedrustning av den sociala tryggheten samt sämre vård, omsorg och skola måste stoppas.

Jag föreslår att landstingsfullmäktige hos regeringen hemställer att skogskontotiden för enskilda skogsägare förkortas till fem år från nuvarande tio år och att skatten på den räntan höjs till 30 procent. Dessutom att landstingsfullmäk-

tige kräver att bolagsskatten höjs till 30 procent eller att bolag med mycket stora vinster påförs en extra värnskatt.

Leif Linde har ju velat ha förslag från länet hur bl a A-kassan kan behållas på 80 procent samt finansiering av detta. Landstingsfullmäktige kan nu lämna detta som ett fördelningspolitiskt rättvist förslag. Bördorna bör de rika även bära.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

De frågor motionären aktualiserar ligger väsentligt utanför landstingets kompetensområde. Landstingsstyrelsen väljer därför att endast kortfattat kommentera de olika delarna.

Landstingets syn på det förändrade statsbidragssystemet är via remissyttrandet väl känd för regeringen.

För att stimulera till investeringar beskattas vinstmedel som stannar i företagen relativt lågt, medan vinstmedel som utdelas till aktieägare beskattas hårdare. Sverige är nu i ett läge där det är oerhört angeläget att genom en hög investeringsnivå främja ökad sysselsättning.

Det finns skäl att pröva villkoren för skogskonton. I det samlade stabiliseringsprogrammet för den svenska ekonomin har de dock liten betydelse.

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen anses besvarad.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Motionen avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Reservation

Av Lars Spolander (m) och Göte Pettersson (fp) till förmån för yrkandet.

Särskilt yttrande

Av Stefan Tornberg (c):

Jag anser att motionen bör avslås.

§ 148

Motion 18/95 om utredning av den psykiatriska verksamheten i Malmfälten (Doris Sevä Messner och Nils Sundberg, ns)

Dnr 862/95

Motionen

Enligt landstingsbeslut har Gällivare sjukhus huvudansvar för psykiatrisk verksamhet i Malmfälten. Av 130 tjänster vid psykiatriska kliniken i Gällivare är 4 förlagda till Kiruna. Läkare reser numer ej från Gällivare till Kiruna, vilket innebär att denna service helt bortfallit.

Det är välkänt att vård huvudsakligen konsumeras där den är lättillgänglig. Nedanstående siffror belyser hur den psykiatriska vården konsumeras i Malmfälten (siffrorna är ej åldersstandardiserade och avser upptagningsområdena för resp Gällivare och Kiruna sjukhus):

	Vård dagar/1 000 inv och år	Medelvårdtid, dagar	Polikliniska be- sök/1 000 inv och år
Kiruna	213	71	98
Gällivare	302	60	223

Från tabellen (som gäller förhållandena 1994) framgår alltså att Gällivare konsumerar nästan 50 procent fler vård dagar per invånare och mer än dubbelt så många mottagningsbesök som Kiruna. Ur strikt statistisk synpunkt är dessa siffror höggradigt signifikanta. Dessutom är medelvårdtiden för Kirunapatienter längre, vilket kan antyda att man endast tar in svårare sjuka patienter från Kiruna, medan de med lindrigare sjukdomssymtom från Kiruna sköts i öppen vård och från Gällivare i slutenvård.

Eftersom budgeteringen för psykiatrisk vård i Kiruna och Gällivare är gjord utifrån endast åldersfördelningen i samhällena, torde man ha utgått från, att den psykiatriska sjukligheten är lika utbredd i de undersökta kommunerna. Skillnader i psykiatrisk sjuklighet torde alltså inte förklara skillnaderna i vårdutnyttjandet i Gällivare. Andra faktorer, som närhet, bemanning och slentrian är sannolikt mer avgörande.

Ur Kirunas perspektiv är emellertid dessa skillnader ej tillfredsställande, i synnerhet mot bakgrund av att förvaltningen betalade totalt 28 miljoner kronor för psykiatrisk vård, en summa som förvaltningen själv inte kan påverka. Det förefaller vara ett mycket högt pris för vården i betraktande av att exempelvis hela medicinkliniken i Kiruna kostade ca 20 miljoner kronor i drift innan vårdformerna omorganiserades.

Det kan således framstå som att budgeten för Kirunas psykiatriska vård åtminstone till betydande del använts på ett sådant sätt att den bekostat vård för patienter från Gällivaresektorn, alternativt att Kirunas budget använts för att

finansiera besparingar inom Gällivare sjukvårdsförvaltning. För Norrbottens sjukvårdsparti är det av vikt att de sjukvårdsekonomiska resurserna fördelas på ett rättvist sätt över länets olika sjukvårdsinrättningar så att en jämlik sjuk- och hälsovård kommer till stånd.

Vi önskar, mot bakgrund av ovanstående, att hela den psykiatriska verksamheten i Malmfälten förutsättningslöst utreds med hänsyn till kostnad, bemanning, placering m m. Ett första steg bör vara, att Kirunaförvaltningen själva ska bestämma över sin budget och var man vill köpa psykiatrisk vård för att därigenom kunna ställa krav på servicenivå.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Det siffermaterial som motionen hänvisar till beskriver verksamheten före Ädel-reformen och är till del inaktuellt. Redan genomförda samt planerade förändringar gör bilden annorlunda.

Öppenvård

Öppenvårdsverksamheten för Kirunapatienter sker både i Kiruna och i Gällivare. I Gällivare finns tillgång till personalkategorier som delas mellan alla kommuner inom klinikens sektor. I Kiruna sköts öppenvården av såväl personal som är bosatt i Kiruna (två psykologer, en sjuksköterska, en mentalskötare och en sekreterare) som av personal som varje vecka reser dit för att möjliggöra att Kirunaborna kan få behandling på hemorten.

Den personal som reser till Kiruna varje vecka utgörs av två sjuksköterskor och en mentalskötare med psykoterapiutbildning steg 1. Dessutom reser en specialistkompetent läkare regelbundet till Kiruna. Möjligheter till akut hjälp med bedömning finns via bildtelefon.

Under första halvåret 1995 överfördes personal bosatt på orten till Psykos-teamet. Det innebär att långtidssjuka patienter med initiativsvårigheter får sin behandling av personal bosatt på orten och de med mindre allvarliga störningar får sin polikliniska behandling av ditresta behandlare. En liten grupp patienter fortsätter att resa till Gällivare för att få behandling av särskilt kompetent personal.

Slutenvård

Slutenvård för hela upptagningsområdet finns i Gällivare. En låst avdelning finns för patienter som tvångsvårdas enligt LPT eller är dömda till vård enligt LRV. Det finns också en öppen utrednings- och behandlingsavdelning för schizofrena. En öppen korttidsavdelning för allvård fanns fram till sommaren 1995 men är nu nerlagd.

Slutenvårdsresurserna minskade i samband med att vissa enheter överförts till kommunerna. Kiruna kommun har valt att fortsätta att ha ett antal patientplatser i särskilda gruppboenden motsvarande sjukhemsnivå i Gällivare då det är svårt och dyrbart att bygga upp och upprätthålla små enheter med behov av särskilt stöd.

Planerade förändringar i strukturplanen

En reduktion av antalet anställda görs, framför allt inom slutenvårdsorganisationen. Specialiserade enheter byggs upp med både mellanvård (center med övernattningsmöjligheter) och öppenvård. Personal från dessa enheter ska kunna resa till respektive kommun för att ge specialistbehandling i öppenvård. Det innebär att fler behandlare än idag kommer att resa till Gällivaresektorns olika kommuner. Det leder förhoppningsvis till att vårddygnen går ner ytterligare. En akutavdelning och en rehabiliteringsavdelning med utrednings- och behandlingsinriktning kvarstår.

Detta innebär alltså att de förändringar som redan har genomförts och är planerade kommer att ytterligare öka bland annat Kirunabornas möjligheter att få specialiserad behandling på hemorten.

Analyserna av Psyk-Ädel och dess konsekvenser, projektgruppen för Psykiatri 2000 och strukturplanen för psykiatri i Malmfälten har beaktat de frågor som motionen tar upp. Det arbete som i samråd med Kirunaförvaltningen utförs för att utveckla psykiatri i Malmfälten, bör väl tillgodose de behov motionärerna pekar på. Dessutom kan överväganden göras vid beredningen av förslagen från projektet Psykiatri 2000, som ska föreläggas fullmäktige för beslut under första halvåret 1996.

Landstingsstyrelsen anser därför att det inte behövs någon ytterligare utredning och föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen avslås.

Beslut

Ärendet återremitteras för samordnad beredning med förslagen från projektet Psykiatri 2000.

§ 149

Motion 19/95 om synskadades rehabilitering (v-gruppen)

Dnr 885/95

Motionen

Att drabbas av en synskada innebär en stor och omfattande omställning hos individen för att klara sin livssituation. Om däremot den synskadade erhåller en god och bra rehabilitering blir det lättare att acceptera sin situation och att återkomma till samhället och känna självförtroende och livskvalitet. För det krävs en grundrehabilitering där även den individuella psykosociala delen behandlas.

Landstinget har sedan en lång tid tillbaka en väl utbyggd syncentral med bra tekniska hjälpmedel. Däremot saknas ett tränings- och utbildningsprogram för hur de synskadade på rätt sätt ska använda hjälpmedlen. Syftet med rehabiliteringen ska således vara att en person med synskada ska:

- Känna sig trygg i sin identitet som synskadad
- Kunna bibehålla och utveckla rörlighet och fysisk styrka
- Kunna förflytta sig på egen hand i känd inom- och utomhusmiljö
- Lära sig hantera ett läs- och skrivspråk
- Lära sig hantera kassettmedia
- Lära sig skriva en text på svartskrift och i tillämpliga fall på punktskrift
- Kunna sköta sin personliga hygien och klädvård
- Lära sig hantera vardagstekniken (telefon, bankomat, hemelektronik etc)
- Kunna utöva sin huvudsysselsättning, som arbete, studier eller annat
- Kunna utöva sina fritidsintressen

Rehabilitering är en förutsättning för att synskadade ska kunna delta aktivt i samhället och leva ett liv som andra. Därför föreslår Vänsterpartiet

att landstinget tar fram ett utbildningsprogram där ovanstående uppräknade åtgärder medtas,

att den synskadades hela individuella psykosociala del behandlas.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Landstingsstyrelsen delar motionärernas uppfattning att rehabiliteringen är en förutsättning för att synskadade ska kunna delta aktivt i samhället och leva ett liv som andra. Det är därför av största vikt att de individuella behandlingsplanerna utvecklas så att människans hela psykosociala situation behandlas.

All träning som syncentralen bedriver utgår från patientens speciella behov och är beroende av de individuellt utprovade hjälpmedlen, patientens ålder och andra individuella variationer. Syftet med synrehabiliteringen är att utgå från hela människan så att man kan fungera på ett bra sätt i sin miljö.

Kuratorn gör tillsammans med patienten en kartläggning av den sociala situationen. En optiker provar ut bästa möjliga synhjälpmedel och synpedagogen går igenom ögonsjukdomen tillsammans med patienten och kompletterar vid behov den utprovade optiken så att patienten kan klara sig i olika vardagssituationer. Man följer upp med hembesök för att se hur det fungerar i hemmet. Syncentralen har samarbete med kommunernas heminstruktörer som fortsätter påbörjad träning efter instruktion från syncentralen. Dessutom erbjuds patienterna olika typer av kurser av internatkaraktär.

Patienter med grava synnedsättningar erbjuds att få läsa tidningar och böcker via kassetter. De erbjuds också att få lära sig punktskrift både i grupp och individuellt. De får också hjälp med ”orienteringsträning”, dvs att lära sig hitta, känna sig trygga på egen hand m m.

De som hamnar i kris kan få stöd och hjälp av synkonsulenten och kuratorn, individuellt och i grupp.

Landstingsstyrelsen har fullmäktiges uppdrag att utarbeta ett handikappolitiskt program. I det sammanhanget kommer även de synskadades situation att behandlas. Landstingsstyrelsen föreslår därför fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen överlämnas till projektgruppen för det handikappolitiska programmet.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 150

Motion 20/95 om beslutsordningen inom landstinget (v-gruppen)

Dnr 920/95

Motionen

Demokratin har under de senaste åren försämrats då de folkvalda alltmer beskurits från beslutsprocessen.

Beslutanderätten har förts över till högre tjänstemän och även till landstingsråd.

Landstingsfullmäktige blir alltmer ett transportkompani för landstingsstyrelsen.

Vänsterpartiet anser att det är nödvändigt att tillsätta en parlamentarisk arbetsgrupp som får i uppgift att överse alla delegationsbeslut för tjänstemän samt även för landstingsråden och landstingsstyrelsen.

I ett kärvt ekonomiskt läge med nedskärningar inom vården och uppsägning av landstingsanställda är det nödvändigt att landstinget slår vakt om folkmakten och att den ges det yttersta ansvaret för landstingsbesluten.

Ett återerövrande av demokratin är den bästa garantin för att förtroendet för politiken återställs.

Vänsterpartiets landstingsgrupp hemställer härmed att landstingsfullmäktige tillsätter en parlamentarisk arbetsgrupp som får i uppgift att inkomma med förslag om förändringar i nu gällande beslutsordning inom landstinget.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Landstingets verksamhetsidé tar sin utgångspunkt i folkstyret. De förtroendevalda företräder helheten och allmänintresset. De väljs av och representerar

norrbottningarna. Denna demokratiska uppgift är själva motivet för landstingets existens.

De folkvalda har sin grundläggande lojalitet hos de som valt dem, inte i landstingsorganisationen, i produktionen eller i förvaltningen. De ska ta ansvar för helheten, men inte nödvändigtvis för alla detaljer. Men - och det är ett viktigt men - de ska kunna styra i de *viktiga* frågorna.

Politisk styrning

För att åstadkomma en effektiv politisk styrning av en allt komplexare verksamhet har landstinget valt målstyrning som metod: Politikerna uttrycker krav på verksamheten och dess resultat och lämnar sedan ett betydande ansvar till verksamheten att hitta de praktiska lösningarna för att uppfylla dessa krav.

I strategidokumentet "Politisk styrning", som landstingsfullmäktige enhälligt fastställde i maj 1990, redovisas principer och riktlinjer för landstingets målstyrning och verksamhetsplanering. Där sägs bl a att målstyrning, resursfördelning och uppföljning samt utvärdering är de huvudsakliga politiska uppgifterna - och att dessa betingar varandra: Uppföljning och utvärdering leder till nya kunskaper och insikter som formuleras som mål, till vilka knyts ekonomiska och andra resurser.

Klar åtskillnad mellan politik och förvaltning

I en demokratiskt styrd och decentraliserad organisation måste rollfördelningen mellan förtroendevalda och anställda måste vara klar och tydlig:

- De förtroendevalda ska styra i de viktiga frågorna - avgöra *vad* som ska göras och *för vilka*, till vilken *kvalitet* och *kostnad* det ska göras och hur det ska *finansieras*. Med andra ord besluta i frågor som rör mål, resursfördelning, struktur, prestationskrav och utvärdering.
- De anställda ska leda och utföra verksamheten med utgångspunkt i de förtroendevaldas beslut - avgöra *hur* det ska göras och *vem* som ska göra det. Det handlar alltså om att inom givna mål och ramar besluta i frågor som rör arbetsorganisation, verksamhetsformer, tekniker och metoder.

Praktiskt manifesteras rollfördelningen genom delegering av beslutanderätt. Styrelsen och respektive nämnd/direktion tar själva ställning till sina delegationer. För styrelsens del sker det i den årliga verksamhetsplanen.

Fullmäktige i centrum

På samma sätt som den förtroendevaldes roll som medborgarföreträdare förutsätter en klar och tydlig ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning, ställer en fungerande demokrati krav på tydlighet i ansvarsfördelningen mellan landstingets olika politiska nivåer: Fullmäktige ska äga politiken. Nivån under ska verkställa den.

Fullmäktige är den enda politiska församling i landstinget som är direktvald och som har offentliga sammanträden med full insyn. Det är där som de politiska åsikterna ska brytas, kraven på verksamheten formuleras, resurserna fördelas och resultatet utvärderas.

Det är i fullmäktige som de förtroendevalda ska fullgöra sitt grundläggande politiska uppdrag - att företräda helheten och allmänintresset. Det är genom

att följa arbetet i fullmäktige som medborgarna ska kunna utöva demokratisk kontroll av sina valda ombud och få underlag för hur de ska rösta i landstingsvalen.

Dags återuppta diskussionen om nästa steg

Som styrelsen uppfattar motionen så ifrågasätter Vänsterpartiets nuvarande landstingsgrupp delvis den syn på politikens uppgift och politikernas roll som ett enhälligt landstingsfullmäktige fastställde 1990. Övriga landstingspolitikernas faktiska arbetssätt har dock steg för steg anpassats till den nya synen. Nu är tiden mogen för att börja överväga ytterligare ett steg: Att anpassa även den politiska organisationen till det nya synsättet. Vissa diskussioner om detta fördes under föregående mandatperiod och de diskussionerna kommer att återupptas under våren 1996.

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen avslås.

Yrkande

Harry Nyström (v):

- Motionen bifalls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Reservation

Av Harry Nyström (v) till förmån för yrkandet.

§ 151

Motion 22/95 om hjärnskadecenter i Boden (v-gruppen)

Dnr 1089/96

Motionen

I Sverige skall-/hjärnskadade årligen cirka 20 000 människor genom trafik, arbetsplatsolyckor, hjärnblödningar osv. Många av dessa människor kommer i dagsläget aldrig att kunna leva ett normalt liv. Därför är vår förhoppning att det i Sverige inrättas ett specialistsjukhus för rehabilitering av hjärnskadade. Då skulle många av dessa människor mycket tidigt kunna återgå till ett normalt socialt liv. Mycket mänskligt lidande skulle kunna elimineras både för de skadade och deras anhöriga. Samtidigt skulle det ge stora samhällsliga vinster.

Vi i Vänsterpartiet anser att Norrbotten skulle vara en utmärkt plats för ett hjärnskadecenter. Bodens sjukhus kommer inom en snar framtid att stå tomt och där finns utmärkta lokaler för ett hjärnskadecenter. Samtidigt skulle det rädda sysselsättningen i Boden för flera hundra personer.

Frågan kommer då att ställas, vem ska stå för driften? Vänsterpartiets landstingsgrupp anser att det i första hand är samhällets ansvar att rehabilitera hjärnskadade. Men för det här projektet skulle man kunna tänka sig att bilda en stiftelse där Socialstyrelsen, landstingen, Försäkringskassan och försäkringsbolagen ingår.

Vänsterpartiets landstingsgrupp föreslår:

att Norrbottens läns landsting tillsätter en utredning om ett hjärnskadecenter i Boden för alla hjärnskadade i landet,

att i utredningen ingår representanter från Läkarförbundet, Socialstyrelsen, Landstingsförbundet, Försäkringskassan, Försäkringsbolagens skadenämnd samt en representant för Hjärnkraft (Riksföreningen för rehabilitering av hjärnskadade),

att Norrbottens läns landsting söker medel från Socialstyrelsen för nämnda utredning.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Den största gruppen hjärnskadade är människor som drabbas av slaganfall. I Norrbotten drabbas årligen 1 100 personer av slaganfall varav 800 för första gången. Slaganfall drabbar framförallt äldre vilket tillsammans med antalet drabbade gör att både slaganfallsvård och slaganfallsrehabilitering är en angelägenhet för bassjukvården och följaktligen något som finns och ska finnas på länets samtliga sjukhus.

En betydligt mindre grupp är patienter som drabbas av traumatiska hjärnskador (vanligen i samband med trafikolyckor) och blödningar i hjärnan. För denna speciella grupp finns vid länssjukhuset en neurorehabiliteringsenhet med 10 vårdplatser. Neurorehabilitering som länsspecialitet kommer att utvecklas i samarbete med neurocentrum i Umeå inför driften av Sunderby sjukhus där antalet vårdplatser för denna verksamhet kommer att vara oförändrat.

Den mest kvalificerade traumavården bör liksom hittills vara koncentrerad till regionsjukhuset eftersom det för denna verksamhet krävs tillgång till neurokirurgi, en kompetens som vi inte har tillräckligt verksamhetsunderlag för i Norrbotten.

Sammanfattningsvis kan konstateras att den största volymen hjärnskadevård sker vid länets sex sjukhus. All erfarenhet talar för att vi ska fortsätta att organisera vården på detta sätt, inte minst med tanke på de långa rehabiliteringstiderna och värdet av närheten till anhöriga. Härutöver finns det en neurorehabiliteringsenhet omfattande 10 vårdplatser vid länssjukhuset för mera kvalificerade fall. För patienter med behov av mycket kvalificerad rehabilitering i samband med traumatiska hjärnskador finns regionsjukhusets re-

surser med tillgång till bl a neurokirurgi. Ett hjärnskadecenter för hela landet förutsätter de kringresurser som bara finns på regionsjukhuset.

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen avslås.

Yrkande

Harry Nyström (v):

- Motionen bifalls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Reservation

Av Harry Nyström (v) till förmån för yrkandet.

§ 152

Yttrande över betänkandet (SOU 1995:70) Allmänna kommunikationer - för alla?

Dnr 1014/95

Ärendebeskrivning

Kommunikationsdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet, som avgetts av Samreseutredningen. Utredningens uppdrag har varit att lägga fram förslag om en bättre samordning i länen av olika slag av offentligt betalda resor.

Två alternativa modeller för samordningen av de offentligt betalda resorna har prövats i utredningen. I den ena modellen synas hur en frivillig samverkan skulle kunna förstärkas och effekterna härav. Som ett andra alternativ prövas om man bör lagstifta om ett enhetligt huvudmannaskap i länen för resor.

I betänkandet föreslås en lagstiftning som gör trafikhuvudmannen ansvarig också för kommunal färdtjänst, riksfärdtjänst samt sjukresor. Kommuner och landsting ska emellertid även fortsättningsvis svara för kostnaderna. I lagen finns också krav på att trafikhuvudmannen ska verka för en ökad handikappanpassning av trafiken. En trafikförsörjningsplan ska upprättas årligen efter samråd med landsting och kommuner.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 15 december 1995.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att avge följande yttrande:

Ändamålet helgar inte medlen

Landstinget delar utredningens uppfattning att det är angeläget att påskynda handikappanpassningen av kollektivtrafiken och förbättra samordningen mellan de olika formerna av resor. När det gäller förslaget om lagstiftning skiljer sig emellertid vår uppfattning i grunden från föreliggande förslag.

Den första invändningen gäller att lagförslaget åsidosätter den kommunala självstyrelsens grundprinciper genom att frånta kommuner och landsting rätten att själva bestämma hur man ska organisera sin verksamhet.

En annan grundläggande invändning rör de negativa effekterna av samordnad upphandling för konkurrenssituationen i glesbygd.

Landstinget tror mer på en frivillig modell där vi kan fortsätta utveckla trafiken och samordningen på det sätt och i den takt vi, tillsammans med Länstrafiken och kommunerna, finner lämpligt. Landstinget har redan vidtagit åtgärder för att till exempel öka andelen sjukresor med buss, vilket gett god effekt.

Lag om gemensam upphandling riskerar skapa monopol i glesbygd

En del av utredningens förslag om ändring i trafikhuvudmannalagstiftningen och inrättandet av en ny lag om särskild kollektivtrafik innebär att trafikhuvudmannen ska ansvara för samordnad upphandling av samtliga typer av resor inom länet. I områden med stort kundunderlag och därmed rikt utbud av entreprenörer leder säkerligen denna samordning till effektivitetsvinster och kostnadsbesparingar.

Samma slutsats kan emellertid inte dras för upphandling i glesbygd. Landstinget bedömer att det är viktigt att landsting och kommuner även i fortsättningen upphandlar var för sig för att behålla utbudet av entreprenörer inom buss- och taxinäringen. Lagförslaget om gemensam, länsvis upphandling riskerar att inom kort leda till en monopolsituation där samhället förlorar kontrollen över kostnadsutvecklingen.

Förslagets kostnadseffekter kan inte styrkas

Utredningens förslag är heller inte tillfredsställande när det gäller fördelningen av ansvar och befogenheter. Trafikhuvudmannen övertar ansvar och kontroll över samhällsbetalda resor. Enligt lagförslaget ska till och med tillståndsgivningen skötas av trafikhuvudmannen. Däremot står landsting och kommuner kvar med det budgetmässiga ansvaret. Det demokratiska inflytandet minskar när myndighetsutövning på detta sätt läggs över i ett aktiebolag och sambandet mellan beslut och finansiering blir svagare. Risken är stor att denna lösning blir kostnadsdrivande istället för kostnadsbesparande.

Exempelvis ska lagen om särskild kollektivtrafik tillämpas för dem som har behov på grund av geografiska otillgängligheter hos allmänna kommunikationer. I glesbygd kan detta kriterium troligen åberopas ofta.

När det gäller lagförslagets påstådda kostnadsbesparande effekter kan dessa inte anses tillräckligt utredda. De grundas på kalkyler som baseras på enstaka exempel på genomförda förändringar som får tjäna som schablon för hela Sverige. Hur besparingarna fördelar sig på de olika delmomenten av före-

slagna förändringar, till exempel upphandling, samordning och övergång till kollektivtrafik från särskilda färdmedel, framgår inte heller.

Samtidigt påverkar utredningens förslag endast en länk i en lång kedja som måste hänga ihop för att allmänna kommunikationer ska bli mer tillgängliga för funktionshindrade personer. Man kan fråga sig om inte effekterna blir begränsade så länge färden till och från hållplatsen eller stationen enligt undersökningar är det moment under resan som ger upphov till störst problem för resenärerna.

Låt oss fortsätta utveckla kollektivtrafiken på frivillig väg

Samtidigt som den frivilliga modellen för ökad samordning av samhällsresor förkastas konstaterar utredningen att samverkan mellan kommuner, landsting och trafikhuvudmän har ökat den senaste tiden och att de olika samverkansformerna bör ges tid för uppbyggnad.

I Norrbotten har landstinget inlett ett samarbete med Länstrafiken och kommunerna för att minska kostnaderna och öka samordningen. Mot bakgrund av egna erfarenheter vill landstinget fortsätta att utveckla kollektivtrafiken med hjälp av frivilliga initiativ.

För att minska kostnaderna för sjukresor har landstinget i Norrbotten sedan årsskiftet slopat egenavgiften för sjukresor som sker med buss eller tåg. Patienterna får mot uppvisande av biljetten tillbaka pengarna om resan kostat mer än 20 kr. I samarbetet med Länstrafiken ingår förändringar i linjesträckningen så att bussarna angör vårdinrättningarna. Länstrafiken har också förbättrat informationen till vårdinrättningarna om tidtabeller och linjesträckningar. Enbart genom att på detta sätt skapa ett incitament för patienterna att åka kollektivt har sjukresorna med buss under de fem första månaderna i år ökat med hela 18 procent.

Det här exemplet pekar på att utrymmet fortfarande är stort för frivilliga åtgärder. I Norrbotten pågår för närvarande diskussioner om att skapa en beställningscentral i samarbete med Länstrafiken. Genom överenskommelser mellan kommuner och landsting kan de olika resetyperna vid behov samordnas med varandra med hjälp av beställningscentralen. Dessutom kan huvudmännen i anvisningarna till beställningscentralen slå fast att resorna i första hand ska ske med linjetrafik.

I den upphandling som kommuner respektive landsting gör av entreprenörer för sjukresor och färdtjänst med taxi kan ekonomiska incitament byggas in i avtalen för att underlätta samordningen. Kommuner och landsting bör också samråda om den tekniska utformningen av avtalen för att åstadkomma denna samordning.

Landstinget delar utredningens uttalande att frivillig samverkan har stora fördelar och skulle gärna se att vi tillsammans med kommunerna och Länstrafiken kan fortsätta utveckla lösningar som passar våra lokala och regionala förhållanden.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

Särskilt yttrande

Av Göte Pettersson (fp):

Enligt min mening är grundinställningen i utredningen riktig. Man utgår ifrån ett kundorienterat perspektiv och slår fast att traditionell kollektivtrafik, färdtjänst och sjukresor ska ses i ett helhetsperspektiv med resenären i centrum.

Kommuner och landsting i länen är gemensamt huvudman för den lokala och regionala kollektivtrafiken. Genom särskild lagstiftning har kommunerna ansvar för färdtjänsten och landstinget för sjukresor. Utredningen föreslår att lagreglerna om färdtjänst och sjukresor ska flyttas över till kollektivtrafiklagen. Förslaget i betänkandet innebär att kommuner och landsting inom respektive län gemensamt blir huvudman för all kollektivtrafik, vari då färdtjänst och sjukresor ingår. Sedan är det upp till parterna, kommuner och landsting, att bestämma hur verksamheten ska organiseras. Förslaget i den här delen bör genomföras.

Genom att utveckla kollektivtrafiken så att den bättre passar för äldre och personer med lättare funktionshinder minskar behovet av den särskilda kollektivtrafik som kallas färdtjänst och sjukresor. Det ger en bättre service och minskade kostnader för kommuner och landsting.

Nuvarande huvudmannaskapslag innefattar inte någon rätt till kollektivtrafik. Den nya lagstiftningen bör utformas på sådant sätt att kommuner och landsting gemensamt har full bestämmanderätt över verksamhetens mål, inriktning, omfattning och finansiering. Genom utredningens förslag om årliga trafikförsörjningsplaner stärkts det politiska, demokratiska inflytandet från såväl kommuner som landsting. Någon rättighetslagstiftning bör inte inrymmas i den nya lagstiftningen.

Genom ett samordnat och differentierat trafikutbud bör det vara möjligt att inom ramen för nuvarande skattefinansiering utveckla trafiken på ett för resenärerna positivt sätt. Det är givetvis också möjligt - om kommuner och landsting gemensamt så skulle besluta - att använda rationaliseringsvinsterna till att minska skattefinansieringen av trafikverksamheten. Genom ett samordnat huvudmannaskap för all kollektivtrafik kan man skapa en bättre välfärd till en lägre kostnad.

§ 153

Yttrande över betänkandet (SOU 1995:84) Kulturpolitikens inriktning

Dnr 1250/95

Ärendebeskrivning

Kulturdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet som är Kulturutredningens slutbetänkande. Utredningens uppgift har varit att:

- Utvärdera kulturpolitikens inriktning med utgångspunkt i 1974 års kulturpolitiska mål.

- Göra en samlad bedömning av vilka krav och utmaningar kulturpolitiken har att möta på längre sikt.
- Lämna förslag om mål för kulturpolitiken och åtgärder för att främja kulturlivet och en positiv utveckling av kulturen.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 11 december 1995.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att avge följande yttrande:

Landstingets utgångspunkter

I en tid av internationalisering och vidgat europeiskt samarbete får regionen som självständig aktör en ökad betydelse för samhällsutvecklingen. För det regionala arbetet krävs en bra grund att stå på, där en stark självkänsla och en kraftfull kulturell identitet utgör viktiga hörnstenar.

Det övergripande målet för landstingets arbete med regionens utvecklingsfrågor är att Norrbotten ska vara en attraktiv region att bo och verka i. Arbetet med att skapa goda livsmiljöer ställer ökade krav på helhetssyn och folklig förankring. Landstingsfullmäktige uttalade därför 1992 att regional offentlig verksamhet i framtiden bör styras av ett direktvalt regionfullmäktige med egen beskattningsrätt.

Landstinget har 1994 antagit programmet *Kultur för Norrbotten* som anger mål och riktlinjer för regionens kulturpolitik. Följande mål formuleras i programmet:

Landstingets mål för kulturpolitiken är att stärka norrbottningarnas kulturella välfärd och bidra till den regionala utvecklingen. Insatserna inom konst och kultur ska inriktas på att i regionen säkerställa kompetens och produktion av hög kvalitet, stimulera till kreativitet och skapa former för samverkan mellan eget skapande och de utvecklade konstarna.

Det innebär att landstinget ska ta ansvar för att det finns en regional kompetens och produktion av hög kvalitet och att former för samverkan med människors eget skapande kommer till stånd. Kulturverksamheterna ska öka profileringen och medverka som betydelsefulla aktörer i den regionala utvecklingen. I detta arbete är kulturinstitutionerna och folkbildningen av särskild betydelse.

Kulturprogrammet slår därför fast att landstinget ska verka för ett övertagande av statliga fördelningsfunktioner inom kulturområdet. En handlingsfrihet och flexibilitet i nyttjandet av statsbidragen skulle kraftigt förbättra möjligheterna för Norrbotten att skärpa den regionala profilen.

Regional kulturpåse

Under lång tid har debatten förts om hur demokrati och medborgarinflytande på regional nivå ska kunna förstärkas. Förändringar i den statliga regleringen har gjorts på bl a skolans och barnomsorgens område där man övergått från detaljstyrning till ett generellt stöd till kommunerna.

På liknande sätt kan en övergång från det nuvarande systemet med statliga grundbelopp till länskulturinstitutionerna till ett samlat statsbidrag till regionen sporra till en utveckling av befintliga institutioner, underlätta tillkomsten av nya regionala verksamheter och vitalisera den regionala kulturpolitiken.

Staten skulle på detta sätt aktivt bidra till en kulturpolitisk renässans och till att stimulera framväxten av kulturell identitet och mångfald i regionerna.

Landstingets anser därför att nuvarande system med grundbelopp till länskulturinstitutionerna bör omvandlas till ett samlat statsbidrag för regional kulturverksamhet, en s k kulturpåse, som ställs till landstingets förfogande. Landstinget får då ansvaret för att i samråd med länets kommuner besluta om fördelning och konststartsinriktning samt att avgöra hur statsbidraget ska användas för att tillsammans med regionala anslag frigöra medel ur EUs strukturfonder.

Tanken är att kulturpåsen ska användas för de nuvarande kulturinstitutionernas verksamhet samt för etablering av nya regionala kulturverksamheter. På så sätt kan utbyggnaden av kompetens inom konst och kultur accelerera och den regionalpolitiska rollen på kulturområdet förtydligas.

Förändringen innebär att utrymme för regionala initiativ skapas. Givetvis ska nationella mål för den statliga kulturpolitiken vara grundläggande för kulturpåsens användningsområden. Staten får genom uppföljning och utvärdering, förlagsvis vartannat år, pröva kulturpåsens storlek och inriktning. Principiellt bör statens ansvar för de regionala kulturverksamheterna fastställas och ett visst ekonomiskt ansvar, i relation till det regionala åtagandet, garanteras.

Den statliga nivån kan t ex bestå av en fast del baserad på den tidigare verksamheten och en rörlig del baserad på nyetablerad verksamhet. Särskilda hänsyn bör tas till verksamhetens regionala och interregionala inriktning.

Interregionala och regionala samrådsformer i Norrbotten

I vårt län har Nordkalott- och Barentssamarbetet medfört att olika former för gränsöverskridande kulturutbyte utvecklas. Möjligheterna till interregional kunskapsöverföring har förbättrats, dels genom de bilaterala avtal om kulturutbyten som träffats med Murmansk län, Archangelsk län och Lapplands län, dels genom det kulturprogram som en arbetsgrupp för Barentsområdet utarbetat. Gruppen har bestått av representanter för samtliga åtta regioner och den samiska urbefolkningen.

Landstinget deltar som nationell och regional representant i detta arbete. I det avtal som kulturministrarna i Barentsregionen undertecknade 1 september 1993 i Kirkenes, har målen och formerna för samarbetet godkänts. Av avtalet framgår att nationella myndigheter ska skapa sådana förutsättningar att regionalt kultursamarbete kan realiseras. Möjligheten att kunna profilera regionens kulturverksamheter för detta samarbete blir av väsentlig betydelse för den konstnärliga förnyelsen och den regionala utvecklingen. Kulturdepartementet och svenska staten har dock ännu inte preciserat sitt åtagande.

Sedan 1994 har landstinget, länsstyrelsen och Kommunförbundet Norrbotten samarbetat med att utforma ett regionalt utvecklingsprogram, det s k Strategi 95-projektet. Syftet har varit att inför EU-anslutningen utveckla samarbetsformer och formulera en plan för länets färdriktning och framtida investeringar.

Samarbetet har resulterat i programmet *Vägvisaren* som är en utvecklingsstrategi för Norrbotten 1995 - 1999. Programmet har fastställts genom lokala och regionala politiska beslut. Strategin ska genomföras inom ramen för

Partnerskap för Norrbotten. Syftet är att säkerställa att de som arbetar med länets utvecklingsfrågor har samma utgångspunkter och mål. Partnerskapet består av landstinget, länsstyrelsen och länets kommuner.

Partnerskapet kommer att få särskild betydelse för hur de regionala strukturfonderna ska användas. Under november 1995 tillsätts gemensamma beslutsgrupper för de regionala strukturprogrammen, Mål 6, Mål 2, Interreg Nordkalotten och Interreg Barents. Fonderna kommer att årligen tillföra Norrbotten 200 - 300 miljoner kronor fram till 1999.

Betydande EU-resurser kan frigöras för kulturområdet om de statliga kulturbidragen kan preciseras och tillsammans med regionala medel disponeras som den nationella andelen i finansieringen av kulturprojekt.

Landstinget menar att Norrbotten har väl utvecklade samrådsformer och att systemet med regional kulturpåse bör provas redan 1996/97 med Norrbotten som försökslän. Vidare anser landstingets att ett nationellt kulturcentrum ska inrättas i länet för kulturutbytet och samarbetet på Nordkalotten och i Barentsregionen. Det övergripande ansvaret för det internationellt samarbetet på interregional nivå bör åläggas regionerna och inte kulturinstitutionerna som föreslås i utredningen.

Kulturellt centrum- Nationalscen - nationellt uppdrag

I direktiven för utredningen ingick uppdraget att undersöka förutsättningarna för att etablera nya kulturella centra utanför Stockholm. Från Norrbotten har argument för denna idé framförts och två förslag till nya nationalscener presenterats: Samisk teater och Norrlands Dans- och Musikteater. Grundprincipen i förslagen har varit att staten i en överenskommelse med en stad eller en region etablerar ett kulturellt centrum/rikskulturinstitution/nationalscen.

Konceptet Norrlands Dans- och Musikteater är ett förslag till ny samordnad produktionsmodell som bör provas både ur ett konstnärligt och ett geografiskt perspektiv. Förslaget, som innebär samverkan mellan fyra kommuner och fyra landsting, kan därför på sikt få stora kulturpolitiska effekter och ge värdefulla erfarenheter när det gäller att åstadkomma nya centra för konstnärlig utveckling.

Efter 20 års försöksverksamhet med samisk teater är det dags att ge verksamheten en fastare form. Utredningen föreslår att ett statligt bidrag ska utgå till Samisk Teater och att frågan i övrigt får prioriteras av sametinget. Vi vill framhålla att den samiska kulturen inte enbart är en intern fråga för samerna utan i lika hög grad av särskilt nationellt värde för den svenska befolkningen och den kulturella mångfalden i Sverige. En nationell satsning på samisk teater är därför en betydelsefull svensk kulturpolitisk markering i ett internationellt perspektiv.

Landstinget anser att staten i samarbete med landsting och kommuner bör etablera nya kulturella centra utanför Stockholmsregionen. Vi anser att den Samiska Teatern i Kiruna ska organiseras som en rikskulturinstitution, likställas med övriga nationalscener och tilldelas ett tioårigt nationellt/internationellt uppdrag. Statsbidraget bör dimensioneras för såväl nationell som internationell turnéverksamhet.

Övriga synpunkter

Länsmusiken är idag den enda kulturinstitution som inte tilldelas statsbidrag i form av grundbidrag. Statens bidrag är resultatet av en överenskommelse från 1987 om att landstingen vid övertagandet av regionmusiken inte skulle vållas några kostnader.

Utredningen föreslår att det fasta bidraget till länsmusiken ska skäras ned med 50 procent och att ökade resurser istället ska användas för genreprofilering. Samtidigt föreslår man att statsbidraget även till länsmusiken ska utgå i form av grundbidrag med krav på motprestation från huvudmännen.

Halveringen av statsbidraget kommer att uppfattas som en inkonsekvent signal eftersom musikverksamheten i jämförelse med andra regionala verksamheter varit framgångsrik. Ett sådant ingrepp kan få svåra konsekvenser eftersom länsmusiken lyckats väl i sitt arbete med att nå barn och unga och har en bra regional spridning av verksamheten. Resultatet av operationen blir att en positiv utveckling av musikverksamheten bryts.

Det är orealistiskt att tänka sig att landstinget och länets kommuner ska kunna ersätta det reducerade statsbidraget. Landstinget anser därför att förslaget om en halvering av statsbidraget till länsmusiken inte ska genomföras. Däremot tillstyrks förslaget att länsmusiken ska behandlas lika som övriga kulturinstitutioner, men att detta ska ske inom ramen för ett samlat statsbidrag till landstingen.

På området dans föreslås Riksteatern få ett särskilt uppdrag och de regionala institutionerna med dansensembler bättre ekonomiskt stöd.

Landstinget anser att dansen ska likställas med övriga konstområden och behandlas som en särskild konstart. En integrering av dans i övriga verksamheter hotar att fördröja dansens egna utveckling. Statsbidragsgivningen bör därför prioritera utvecklingen av danspedagogisk verksamhet i kommunerna och etableringen av en fristående regional dansproduktion.

Utredningens förslag för kulturmiljövården utgår från en helhetssyn på människan och hennes miljö. En tydligare rollfördelning framläggs mellan riksantikvarieämbetet, länsstyrelsen och länsmuseumet med avseende på kulturmiljövårdens fyra verksamhetsgrenar; myndighetsuppgifter, kunskapsupbyggnad, vård och publikarbete. Man föreslår därför att staten ska precisera sina villkor för bidraget till regionala museer med Statens Kulturråd som sektormyndighet och Riksantikvarieämbetet som huvudansvarig för uppföljning och direktiv på museiområdet. Vidare förordar man att regionerna formulerar regionens museipolitik.

Landstinget anser att samtliga regionala kulturinstitutioner ska ingå i den samlade regionala utvecklingsstrategin. De specifika målen för institutionerna kommer därmed att påverkas av och underordnas regionens kulturpolitiska mål. Därför förefaller utredningens förslag - att staten från en minoritetsställning ska kunna ställa generella villkor på länsmuseumernas verksamhet och tjänster - orealistiska. En sådan detaljstyrning riskerar att kollidera med regionens kulturpolitiska profilering och målstyrning.

Statbidragsgivningen till länsmuseumet bör behandlas lika som övriga kulturinstitutioner och ske inom ramen för ett samlat statsbidrag till landstingen. Däremot kan staten genom en helfinansiering av vissa tjänster eller särskilda upp-

drag säkerställa en grundkompetens och förutsättningar för dialog och samverkan med de statliga museernas verksamhet.

Utredningen föreslår att staten lämnar bidrag till s k länskonstnärer. I Norrbottens finns fem länskonstnärssupdrag; amatörteater, bildkonst, dans, media och barnkultur.

Landstinget anser att länskonstnärerna har samma funktion som en länskulturinstitution fast i miniformat. Statsbidragsgivningen till länskonstnärerna bör därför vara baserad på samma principer som för övriga länskulturinstitutioner och utvidgas i den takt som regionen breddar verksamheten eller inrättar nya länskonstnärer.

I ett särskilt avsnitt behandlas urbefolkningen och anknytande frågor. Utredningen lägger inga nya förslag rörande de finsktalande tornedalingarnas ställning som kulturminoritet. Landstinget anser att de finsktalande tornedalingarna ska likställas med den samiska urbefolkningen och att deras organisation STR-T ska erkännas som en organisation för en ursprunglig inhemsk kulturminoritet.

Utredningen presenterar förslag till ett breddat och förstärkt stöd till produktion av film. Filminstitutet föreslås tillföras medel för stöd till regionala filmproduktionsfonder och regionala film- och mediacentra. Landstinget tillstyrker förslaget. Landstinget anser att man därutöver bör stödja etableringen av ett antal centra som marknadsför lokala och regionala miljöer som inspelningsområden för långfilmsproduktion, s k Filmcommissions.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

Reservation

Av Lars Spolander (m):

Yttrandet är i vissa avseenden mycket innovativt och bra, men innehåller delar som inte överensstämmer med vår uppfattning. Utan att yrka på avslag på yttrandet i sin helhet, gör vi en kompletterande reservation enligt nedan.

Landstingets yttrande bygger i vissa delar på förutsättningar som vi tidigare avvisat - bland annat ”att regional offentlig verksamhet i framtiden bör styras av ett direktvalt regionfullmäktige med egen beskattningsrätt.”

Man förordar vidare i yttrandet att statsbidraget fördelas i form av regionala ”kulturpåsar”, istället för att fördelas direkt till kulturinstitutionerna. På så sätt kan regionala prioriteringar bättre slå igenom i kulturpolitiken menar man. Sett ur den regionala kulturpolitikens synvinkel är det naturligtvis tilltalande, men den yttersta konsekvensen av att till fullo hävda det regionala självbestämmandet måste ju vara att kulturbidrag och alla andra statsbidrag

lämnas över i en ”totalpåse” som blir föremål för en regional totalprioritering av bl a kulturen mot all annan regional verksamhet.

Risken med ”påssystemet” är i båda fallen naturligtvis att staten i spartider minskar på påsens storlek och därmed försvårar genomförandet av den regionala kulturpolitiken. För att hävda en nationell kulturpolitik är det enligt vår mening viktigt att ansvaret för detta entydigt ligger på staten. En sammanblandning med ett regionalt ansvar, kommer i spartider med stor sannolikhet att innebära att regionen får ta över ansvaret och de ekonomiska problemen. Det talar för att statsbidraget bör gå direkt till institutionerna. Eventuella nedskärningar blir då ett renodlat statligt ansvar.

Yttrandet brister vidare på sina ställen i stringens och realism när det gäller finansierings- och ansvarsfrågor. Man ställer stora krav på staten när det gäller finansiering, till exempel av läns museet, där man både vill ha kulturpåseprincipen och dessutom ytterligare statliga pengar för att ”säkerställa en grundkompetens och förutsättningar för dialog och samverkan med de statliga museernas verksamhet.”

§ 154

Ändring av stadgarna för stiftelserna Norrbottens museum och Norrbottensmusiken

Dnr 1226/95

Ärendebeskrivning

Vid behandlingen av landstingets kulturpolitiska program, § 38/94, beslutade fullmäktige bl a att uppdra åt landstingsstyrelsen att föreslå nödvändiga förändringar i kulturstiftelsernas stadgar utifrån programmet. De stiftelser som avses är Norrbottens museum, Norrbottensmusiken och Norrbottensteatern.

Eftersom huvudmannskapet för stiftelsen Norrbottensteatern fortfarande delas med Luleå kommun kan landstinget inte ensidigt ändra stadgarna utifrån kulturprogrammet. De förslag till ändringar som här läggs fram omfattar därför stiftelserna Norrbottens museum och Norrbottensmusiken.

Ändringarna i sak återfinns i stadgarnas ändamålsparagraf (§ 2). Härutöver har vissa andra ändringar gjorts. De är dels av redaktionell karaktär, dels betingade av tillkomsten av en stiftelselag och ändringar i kommunallagen samt av en strävan att uniformera stadgarna och att anpassa dem till reglementet för landstingets styrelse och nämnder.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Föreslagna ändringar fastställs.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 155

Annonser om landstingsfullmäktiges sammanträden 1996

Dnr 1336/95

Ärendebeskrivning

Av arbetsordningen för landstingsfullmäktige framgår att fullmäktige för varje år ska bestämma i vilken eller vilka ortstidningar uppgifter om tid och plats m m för fullmäktiges sammanträden ska införas.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Annonser om tid och plats m m för fullmäktiges sammanträden under år 1996 ska införas i tidningarna Norrländska Socialdemokraten, Norrbottens-Kuriren, Piteå-Tidningen, Haparandabladet, Norra Västerbotten och Norrbottningen.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 156

Landstingsfullmäktiges sammanträdesplan för 1996

Dnr 1337/95

Ärendebeskrivning

Av arbetsordningen för landstingsfullmäktige framgår att:

- Fullmäktige bestämmer dagarna för sina sammanträdena för varje år.
- Fullmäktige sammanträder i Landstingshusets sessionssal i Luleå. Ordföranden får efter samråd med vice ordförandena bestämma en annan plats inom länet för visst sammanträde.

Sammanträde ska också hållas om styrelsen eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs (KL 5 kap § 7).

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fastställa följande sammanträdesplan för 1996:

- Torsdagen den 28 mars
- Torsdagen den 9 maj
- Onsdagen den 5 och torsdagen den 6 juni
- Torsdagen den 26 september
- Onsdagen den 20 och torsdagen den 21 november.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 157

Landstingsstyrelsens sammanträdesplan för 1996

Dnr 1335/95

Ärendebeskrivning

Av reglementet för landstingets styrelse framgår att:

- Tid och plats för sammanträdena ska fastställas i en årlig plan.
- Ordföranden får ändra tidpunkten för eller inställa sammanträde.

Sammanträde ska också hållas om minst en tredjedel av ledamöterna begär det eller ordföranden anser att det behövs (KL 6 kap § 18).

Beredningens förslag

Följande sammanträdesplan fastställs för 1996:

- Torsdagen den 1 februari
- Torsdagen den 29 februari
- Tisdagen den 23 april

- Torsdagen den 23 maj
- Onsdagen den 19 juni
- Torsdagen den 5 september
- Torsdagen den 31 oktober
- Torsdagen den 12 december

Sammanträdena börjar kl 13.15 och hålls i landstingshusets styrelserum i Luleå. Ordföranden får bestämma annan plats för visst sammanträde.

Beslut

Enligt beredningens förslag.

§ 158

Bidrag till Norrbottens Skidförbund för jubileumsaktiviteter

Dnr 1204/95

Ärendebeskrivning

Norrbottens Skidförbund söker bidrag på 10 000 kr till jubileumsaktiviteter i samband med att skidförbundet 1996 fyller 50 år.

En historiekommitté arbetar med att dokumentera verksamheten i bokform och man kommer att genomföra en rad aktiviteter under jubileumsåret. Jubileumsaktiviteterna bedrivs som ALU-projekt.

Förbundet erbjuder landstinget en annons i boken samt ett gratisexemplar som motprestation.

Beredningens förslag

Ansökan avslås.

Beslut

Enligt beredningens förslag.

§ 159

Inteckningar i fastigheten Öjebyn 23:28-30, 23:31 och 23:36 (Framnäs folkhögskola)

Dnr 1331/95

Ärendebeskrivning

Landstinget har säkerhet för ränte- och amorteringsfritt lån i form av sex pantbrev i rubricerade fastighet inom 4 061 479 kr.

Framnäs folkhögskola står inför en omfattande om- och tillbyggnad med bl a ny matsalsbyggnad samt nya lokaler för speciallinjen m m som kommer att medföra ett stort lånebehov.

Mot den bakgrunden anholder Framnäs folkhögskola att pantbreven på 4 061 479 kr återlämnas och att lån på 4 341 478,84 kr samt övriga åtaganden på 17 942,80 kr (bostadslån) löper utan säkerhet.

Beredningens förslag

- 1 Pantbreven på 4 061 479 kr återlämnas till Framnäs folkhögskola.
- 2 Lånen på 4 341 478,84 kr löper utan säkerhet.
- 3 Betalningsansvaret för bostadslånen på 17 942,80 kr övergår till Framnäs folkhögskola.

Beslut

Enligt beredningens förslag.

§ 160

Ersättning för höft- och knäplastiker vid Gällivare sjukhus

Dnr 1274/95

Ärendebeskrivning

Kösituationen för ortopediska ingrepp som omfattas av vårdgarantin har varit god vid Gällivare sjukhus. Vid årsskiftet 1994/95 fanns 31 patienter på väntelista med en väntetid på 4 - 8 veckor. Under våren har denna situation successivt försämrats. Vid augusti månads utgång omfattade väntelistan 51 personer. Kön till höft- och knäplastikoperationer kommer att byggas på

ytterligare under hösten eftersom klinikledningen bedömer att endast en operation per vecka kan utföras. Väntetiderna för nytillkomna patienter förutses bli 8 - 12 månader.

Orsakerna till att man tvingas reducera antalet operationer kraftigt är den ekonomiska situationen som ortopedverksamheten befinner sig i. Detta i sin tur beror på att man under våren utfört 21 plastiker på patienter tillhörande Luleå-Bodenförvaltningen som remitterats med stöd av vårdgarantin. Enbart protesmaterialet har för dessa patienter kostat 378 tkr. Andra kostnader för vården tillkommer. Förvaltningen har ej kompenserats för sina merkostnader.

För att klara vårdgarantin begär Gällivaredirektionen ekonomisk kompensations för de operationer som utförts på patienter från Luleå-Boden samt resurser för ytterligare en överläkare under resten av året, totalt 1 mkr.

Beredningens förslag

- 1 Tilläggsanslag beviljas med 1 mkr.
- 2 Pengarna anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Beslut

Enligt beredningens förslag.

§ 161

Investeringslån till ADB-utrustning i Gällivare sjukvårdsförvaltning

Dnr 990/95

Ärendebeskrivning

Gällivare sjukvårdsförvaltning har sedan länge använt ADB-stöd för personal- och ekonomiadministration och på senare tid även inom vårdadministrativa funktioner och kontorsinformation. Detta har inneburit avsevärda investeringar i utrustning och nätverk, men även i utbildning och arbetsmiljöåtgärder.

För 1995 och 1996 beräknas investeringsbehovet i ADB-utrustning till 1,75 mkr per år, då det bl a krävs en uppgradering av sjukhusdatorn för cirka 1,3 mkr.

Normalt ska ADB-investeringar finansieras genom att motsvarande rationaliseringar görs i verksamheten. För förvaltningens del har dock hela rationaliseringspotentialen ätits upp av sparbetinget på 33 mkr, vilket innebär att finansieringen måste lösas på annat sätt.

Gällivaredirektionen begär därför ett amorteringsfritt lån på 1,3 mkr för att uppgradera sjukhusdatorn.

Beredningens förslag

Förvaltningen beviljas ett investeringslån på 1,3 mkr att återbetalas på tre år till gällande internränta.

Beslut

Enligt beredningens förslag.

§ 162

Investeringslån till mangellinje vid tvätteriet i Boden

Dnr 1284/95

Ärendebeskrivning

Länsservice begär ett lån till en reinvestering i en ny mangellinje vid tvätteriet. I dag förfogar man över fyra mangellinjer och förslaget innebär att man minskar till två linjer. Investeringskostnaden beräknas till 2,5 mkr. Besparingen per år beräknas till 0,8 mkr, bl a minskar personalbehovet med tre heltidstjänster.

Försörjningsnämndens förslag, § 57/95

För reinvestering av mangellinje beviljas nämnden lån på 2,5 mkr att återbetalas på 5 år till gällande internränta.

Beredningens förslag

Enligt försörjningsnämndens förslag.

Beslut

Försörjningsnämndens förslag bifalls.

§ 163

Försäljning av bostadsrätt i Gällivare (Parkgatan 36 B)

Dnr 1278/95

Ärendebeskrivning

Bostadsrätt om 3 r o k (81,5 m²) i HSBs bostadsrättsförening Örnen, Gällivare, har utannonserats till försäljning.

Försörjningsnämndens förslag, § 47/95

Lägenheten säljs till Linda Lindström, Gällivare, för 26 300 kr.

Beredningens förslag

Enligt försörjningsnämndens förslag.

Beslut

Försörjningsnämndens förslag bifalls.

§ 164

Försäljning av bostadsrätt i Kalix (Valhallavägen 67 D)

Dnr 1279/95

Ärendebeskrivning

Förhandlingar har förts med hyresgästen Lisbeth Johansson, Kalix, varvid överenskommelse träffats om försäljning av bostadsrättslägenhet om 2 r o k (61,5 m²) i HSBs bostadsrättsförening Furuheden, Kalix, för 15 000 kr.

Försörjningsnämndens förslag, § 48/95

Lägenheten säljs till Lisbeth Johansson för 15 000 kr.

Beredningens förslag

Enligt försörjningsnämndens förslag.

Beslut

Försörjningsnämndens förslag bifalls.

§ 165

Försäljning av bostadsrätt i Kalix (Centrumvägen 58 B)

Dnr 1280/95

Ärendebeskrivning

Förhandlingar har förts med hyresgästen Ann-Britt Tano, Kalix, varvid överenskommelse träffats om försäljning av bostadsrättslägenhet om 3 r o k (78 m²) i HSBs bostadsrättsförening Manhem, Kalix, för 15 000 kr.

Försörjningsnämndens förslag, § 49/95

Lägenheten säljs till Ann-Britt Tano för 15 000 kr.

Beredningens förslag

Enligt försörjningsnämndens förslag.

Beslut

Försörjningsnämndens förslag bifalls.

§ 166

Återlämning av bostadsrätter i Boden och Kalix

Dnr 1281/95

Ärendebeskrivning

Nedanstående bostadsrättslägenheter har utannonserats till försäljning. Inga anbud har inkommit, varför följande föreslås:

- 2 bostadsrätter om 1 r o k (44m²), Soldatgatan 4 A resp B i Boden, återlämnas till HSBs bostadsrättsförening Myran, Boden. Vardera lägenhet har ett bokfört värde på 4 600 kr och en månadshyra på 2 065 kr.
- Lägenhet om 4 r o k (102 m²), Kamomillstigen 12 i Kalix, återlämnas till HSBs bostadsrättsförening Djuptjärn, Kalix. Bokfört värde är 78 642 kr och månadshyran är 4 785 kr.

Försörjningsnämndens förslag, § 50/95

Lägenheterna återlämnas till respektive bostadsrättsförening.

Beredningens förslag

Enligt försörjningsnämndens förslag.

Beslut

Försörjningsnämndens förslag bifalls.

§ 167

Försäljning av dagcenterfastigheter och bostadsrätter

Dnr 1283/95

Ärendebeskrivning

Med anledning av att landstingets omsorgsverksamhet fr o m 1 januari 1996 överförs till kommunerna har förhandlingar förts med respektive kommun om försäljning av dagcenterfastigheter och bostadsrätter enligt nedan:

KOMMUN/OBJEKT

KÖPESKILLING SKATTEVÄXLING

Piteå Kommun

Dagcenterfastigheten Stadsön 5:9 1 kr 407 000 kr

Pajala kommun

Dagcenterfastigheten Älgen 8 1 kr 235 500 kr

Kiruna kommun

Dagcenterfastigheten, del av Malmtapparen 8 1 kr 339 000 kr

Tre bostadsrätter i Riksbyggens bostadsrättsförening Kirunahus nr 7:

Lägenhet nr 22 207 0058 (76 m²), Konduktörsgatan 17 C 11 120 kr

Lägenhet nr 22 207 0064 (63 m²), Konduktörsgatan 17 D 9 538 kr

Lägenhet nr 22 207 0059 (63 m²), Konduktörsgatan 17 C 9 538 kr

Kalix kommun

Dagcenterfastigheten Krubban 9 1 kr 304 980 kr
Exkl ett engångsbelopp på 100 000 kr

Fyra bostadsrätter i HSBs bostadsrättsförening Blocket i Kalix:

Lägenhet nr 52 2405 001 0 (68,5 m²), Furuhedsvägen 7 B 6 950 kr

Lägenhet nr 52 2405 001 3 (49,5 m²), Furuhedsvägen 7 E 5 650 kr

Lägenhet nr 52 2405 001 1 (97 m²), Furuhedsvägen 7 C 9 600 kr

Lägenhet nr 52 2095 34-2 (68 m²), Furuhedsvägen 13 D 6 950 kr

Fyra bostadsrätter i HSBs bostadsrättsförening Jungfrun i Kalix:

Lägenhet nr 52 2096 001 0048 (67,5 m²), Hantverksgatan 8 A 6 617 kr

Lägenhet nr 52 2096 001 0055 (67,5 m²), Hantverksgatan 8 H 6 617 kr

Lägenhet nr 52 2096 001 0050 (80,5 m²), Hantverksgatan 8 C 7 717 kr

Lägenhet nr 52 2096 001 0053 (80,5 m²), Hantverksgatan 8 F 7 717 kr

Haparanda kommun

Dagcenterfastigheten Färjan 1 1 kr 303 750 kr

Six bostadsrätter i HSBs bostadsrättsförening Ljungen i Haparanda:

Lägenhet nr 52 2117 001 0079 4 (88,5 m²), Älgstråket 1 D 50 000 kr

Lägenhet nr 52 2117 80 2 (80 m²), Älgstråket 1 E 6 400 kr

Lägenhet nr 52 2117 83 2 (83 m²), Älgstråket 1 H 5 300 kr

Lägenhet nr 52 2117 82 2 (82 m²), Älgstråket 1 G 5 500 kr

Lägenhet nr 52 2117 74 2 (78 m²), Älgstråket 2 H 5 300 kr

Lägenhet nr 52 2117 70 2 (70 m²), Älgstråket 2 D 5 300 kr

Bokförda värdet för fastigheterna är 12 458 856 kr och för bostadsrätterna 273 628 kr.

Förhandlingarna med Luleå, Älvsbyns, Arvidsjaur och Bodens kommuner om dagcenterfastigheter m m har ej slutförts.

Försörjningsnämndens förslag, § 52/95

Under förutsättning att motparterna undertecknat avtalen säljs dagcenterfastigheterna och bostadsrätterna till respektive kommun.

Beredningens förslag

- 1 Förhandlingsresultatet godkänns under givna förutsättningar.
- 2 Ordföranden får i uppdrag att besluta i ärendet.

Beslut

Enligt beredningens förslag.

§ 168

Landstingsstyrelsens rapport

Dnr 60/95

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande rapport till landstingsfullmäktige den 22 - 23 november 1995:

Delårsrapport januari - augusti 1995

Landstingets verksamhetsplanering ska vara kontinuerlig och sammanhållen. Den består av målformulering, resursfördelning, uppföljning och utvärdering. I den årliga landstingsplanen fastställer landstingsfullmäktige mål och resurser för landstinget samt ramar för verksamheterna. I begreppet ramar inryms såväl krav och riktlinjer som ekonomiska ramar. Landstingsstyrelsen har landstingsfullmäktiges uppdrag att ansvara för att verksamheten bedrivs enligt de mål och ramar som landstingsfullmäktige har bestämt, samt enligt gällande lagar och författningar.

Uppföljningen av de ekonomiska ramarna sker i form av delårsrapporter som redovisas i maj, oktober och december. Rapporterna innehåller prognoser över förvaltningarnas ekonomiska resultat i förhållande till budget.

Landstingsstyrelsen godkände den 31 oktober den andra delårsrapporten för året, vilken bl a redovisar följande:

- Koncernens kostnader kommer att överstiga intäkterna med 135 mkr. Det är 43 mkr bättre än budgeterat.
- Egna kapitalet minskar med 91 mkr.
- Likvida medel uppgår till 1 402 mkr.

Koncernresultaträkning

För perioden januari till augusti överstiger koncernens kostnader intäkterna med 91 mkr. Jämfört med budget innebär detta ett överskott med 29 mkr.

Resultaträkning (mkr)			
	Utfall	Prognos	Utfall
	jan-aug 1995	1995	1994
Verksamhetens intäkter	535	803	873
Verksamhetens kostnader	-3 058	-4 588	-4 544
Verksamhetens nettokostnader	-2 523	-3 785	-3 671
Skatteintäkter	1 832	2 749	2 820
Generella statsbidrag	642	964	940
Finansnetto	93	139	81
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	44	67	170
Avskrivningar	-135	-202	-185
Förändring av eget kapital	-91	-135	-15

Det positiva utfallet jämfört med budget beror på högre skatte- och ränteintäkter än vad som beräknades i Landstingsplanen för 1995.

Omstruktureringsarbetet vid förvaltningarna i Gällivare och Luleå-Boden uppvisar vissa förseningar. Prognosen indikerar att av de planerade besparingarna på 78 mkr kommer 66 mkr att genomföras under året, d v s ett underskott med 12 mkr.

Finansieringsanalys

Finansieringsanalysen visar varifrån pengarna kommer - tillförda medel - och vad de används för - använda medel.

Finansieringsanalys (mkr)			
	Utfall	Prognos	Utfall
	jan-aug 1995	1995	1994
Årets resultat enligt resultaträkningen	-91	-135	-15
Årets avskrivningar	135	202	185
Förändring av kapitalbindning	-28	-65	-57
Försäljning av anläggningstillgångar	18	18	13
Ökning av pensionsskulden	117	175	200
Summa tillförda medel	151	195	326
Nettoinvesteringar	-187	-281	-150
Förändring av långfristiga fordringar och skulder	-16	-24	3
Summa använda medel	-203	-305	-147
Förändring av likvida medel	-52	-110	179

Likvida medel i landstingskoncernen, inklusive stiftelser m fl, har under de åtta första månaderna minskat med 52 mkr och uppgick vid månadsskiftet augusti/september till 1 402 mkr. Landstingets likviditet utgjorde 1 324 mkr medan dotterbolag och stiftelser svarade för resterande 78 mkr. Under resterande del av året beräknas likviditetsnivån minska p g a ökade investeringar och övriga utbetalningar.

Nettoinvesteringar har under perioden januari till augusti gjorts med 187 mkr. Investeringarna har huvudsakligen skett i projektering och påbörjad byggnation av Sunderby sjukhus, inköp av medicinsk teknisk utrustning och IT-utrustning.

För 1995 har Sunderby sjukhus tillförts investeringsmedel på 285 mkr. Detta belopp ska täcka kostnader för projektering och investering. Av det tilldelade beloppet beräknas 174 mkr förbrukas fram till årsskiftet.

Koncernbalansräkning

I koncernbalansräkningen redovisas utöver landstingets normala verksamhet även tillgångar och skulder i stiftelser och bolag där landstinget har ett större inflytande.

	Balansräkning (mkr)		
	Utfall aug 1995	Prognos 1995	Utfall 1994
<i>Tillgångar</i>			
Likvida medel	1 402	1 344	1454
Övriga omsättningstillgångar	179	231	214
Anläggningstillgångar	1 629	1 656	1595
Summa tillgångar	3 210	3 231	3 263
<i>Skulder och eget kapital</i>			
Kortfristiga skulder	563	578	626
Långfristiga skulder	90	82	106
Pensionsskuld	2 461	2 519	2 344
Eget kapital	96	52	187
Summa skulder och eget kapital	3 210	3 231	3 263
Soliditet, procent	3	2	6

Soliditeten, som är ett mått på den långsiktiga finansiella styrkan, visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Det beräknade negativa resultatet för året innebär att soliditeten minskar från 6 procent vid föregående årsskifte till 2 procent vid årets slut.

Bokslutsprognos för 1995

Prognosen avser förvaltningars, stiftelsers och bolags bedömning per april månad av det ekonomiska utfallet vid årsskiftet. Bedömningen avser både förändringen av det egna kapitalet och utfallet jämfört med budget.

Förvaltning	Förvaltningsredovisning	
	Årsprognos	Avvikelse mot budget
Landstingsstyrelsen	2,0	2,0
Landstingshälsan	0,0	0,0
Luleå-Boden	-6,0	-6,0
Sunderbyn	4,0	4,0
Primärvården, Luleå	2,7	2,7
Primärvården, Boden	2,6	2,6
Gällivare	-6,4	-6,4
Kiruna	1,0	1,0
Piteå	-1,2	-1,2
Kalix	-8,8	-8,8
Tandvården	-3,0	-3,0
Omsorgen	-5,0	-5,0
Utbildningen	4,0	4,0
Landstingsfastigheter	0,7	0,7
Länsservice	3,6	1,2
Summa	-9,8	-12,2
Finansiering	-136,6	53,5
Summa landstinget	-146,4	41,3

Länstrafiken	18,8	2,5
Norrbottens Turistråd AB	0,5	0,4
Matlaget i Gällivare AB	0,3	-0,2
Matservice i Kalix AB	0,8	0,9
Norrbottensteatern	-0,6	-0,6
Norrbottens museum	0,3	0,3
Norrbottensmusiken	-0,2	-0,2
Eliminering	-8,7	-1,1
Koncernen totalt	-135,2	43,3

Sjukhusvården i Luleå-Boden, Gällivare och Kiruna

Landstingsfullmäktige beslutade under 1993 om betydande omstruktureringar av sjukhusvården i länet. I bokslutet för 1993 avsattes en reserv för framtida avvecklingskostnader. Vidare har sjukhusförvaltningarna i Luleå-Boden, Gällivare och Kiruna på basis av godkända processplaner för omstruktureringsarbetet erhållit en särskild tilläggsbudget.

Kirunaförvaltningens årsprognos pekar på ett balanserat resultat, medan Luleå-Bodens och Gällivares prognoser indikerar ett underskott.

Luleå-Bodenförvaltningen ska under året nå en besparingsnivå på 58 mkr. Prognosen pekar på en besparing på 52 mkr, d v s ett underskott på 6 mkr.

Gällivareförvaltningen ska under året nå en besparingsnivå på 20 mkr. Prognosen pekar på en besparing på 14 mkr, d v s ett underskott på 6 mkr.

Orsaken till underskotten i de två förvaltningarna är förseningar av besparingsprogrammen samt uteblivna intäkter från kommunerna för medicinskt färdigbehandlade patienter inom psykiatrin.

Tandvård

Klinikerna har idag samtliga tandläkartjänster besatta och har under årets åtta första månader lyckats upprätthålla en stabil intäktsvolym. Till detta kommer en höjning av tandvårdstaxan på 4 procent från den 1 maj.

Patienttillströmningen kan dock komma att påverkas negativt av att patientandelen i tandvårdsförsäkringen höjdes vid halvårsskiftet med 40 procent från 500 till 700 kronor.

Förvaltningens underskott är huvudsakligen hänförligt till införandet av ett nytt administrativt tandvårdssystem. Utbildning av personal, systemanpassning och införande kommer att belasta år 1995.

Omsorger och social verksamhet

Översynsarbetet för att nedbringa verksamhetens kostnader är nu under genomförande och beräknas, trots vissa förseningar, ge den planerade sänkningen av kostnadsnivån.

Underskottet mot budget är hänförligt till att genomförandet av sparplanen kom att försenas i jämförelse med ursprunglig plan.

Utbildningsverksamhet

Antalet studerandeveckor för 1995 beräknas totalt understiga budget med 5 procent. Studerandeveckorna inom de reguljära utbildningarna vid vårdhögskolan har minskat något medan antalet studerande inom fristående kurser i det närmaste har fördubblats jämfört med 1994. Minskningen är störst inom

omvårdnadsprogrammet där det tyvärr sker många avhopp före och under läsåret.

Länsservice

Omstruktureringen av förrådsverksamheten genomfördes under 1993 och 1994 i samband med inflyttningen i det nya förrådet i Boden. Kostnaderna för omstöpnigen av förrådsverksamheten innebar att förvaltningen redovisade ett betydande underskott för övertalig personal. Slutförandet av omstruktureringsarbetet, som framförallt innebar reduktion av antalet förråd vid kusten, är nu genomfört.

Förvaltningens årsprognos uppvisar nu, för första gången på många år, ett positivt resultat.

Samtliga enheter, inköp, materialförsörjning, medicinsk teknik och tvätterier beräknas under 1994 lämna ett överskott.

Volymutvecklingen för hjälpmedel har under året varit mycket stark. Antalet uthyrda hjälpmedel har för vissa hjälpmedelsgrupper ökat med 20 procent jämfört med 1994.

Stiftelser och bolag

Samtliga bolag och stiftelser indikerar i årsprognoser i nivå med fastställd årsbudget.

Länstrafiken beräknar att uppnå ett positivt resultat på 19 mkr, vilket är 3 mkr bättre än budget.

Det är fortsatt goda intäkter för gods- och persontrafiken samt en låg kostnadsökning för ingångna trafikavtal med externa bussbolag som genererar överskottet.

De tillsammans med kommunerna nystartade bolagen, Matlaget i Gällivare AB och Matservice i Kalix AB, redovisar båda ett mindre överskott. Erfarenheten från bolagens första verksamhetsår är att kunderna upplevt en kvalitetsökning och en förbättrad servicenivå. Samordningen med övriga kök och sänkningen av personalkostnaderna har successivt börjat ge resultat.

Motioner

Följande handläggning planeras för inkomna motioner:

Motion (motionär)	Handläggning
Nr 18/95 om utredning av den psykiatriska verksamheten i Malmfälten (Doris Sevä Messner och Nils Sundberg, ns)	Samordnas med beredningen av Psykiatri 2000
Nr 23/95 om satsning på samverkan mellan välfärdsstatens sektorer (v-gruppen)	Styrelsen 1996-02-29 Fullmäktige 1996-03-28

Beslut

Landstingsstyrelsens rapport till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Bilaga

1

Delegationsbeslut inom Sunderbyprojektet

Projektchefens beslut m m enligt särskild förteckning (dnr 1681/93).

2

Övriga delegationsbeslut

Ordföranden har:

- Lämnat fullmakt till Landstingsförbundet att företräda landstinget i mål om skadestånd vid Haparanda tingsrätt (dnr 1219/95).
- Beslutat om humanitärt bistånd till Murmansk (två ärenden) och Litauen (dnr 70/95).

Landstingsdirektören har förlängt Ingegerd Olofssons förordnande som vikarierande chef för utbildningsförvaltningen, tillika rektor för vårdhögskolan, i första hand t o m den 31 december 1995 (dnr 99/95).

Personaldirektören har:

- Tvisteförhandlat med SHSTF om två enskilda anställningsavtal, varvid överenskommelse ej kunnat träffas (dnr 50/95).
- Tvisteförhandlat med SHSTF om brott mot MBL i samband med omorganisation vid vårdcentralen i Kalix, varvid överenskommelse träffats (dnr 50/95).
- Tvisteförhandlat med SHSTF om för mycket utbetald semesterersättning till en anställd, varvid överenskommelse träffats (dnr 50/95).
- Förhandlat med SHSTF om särskilt kollektivavtal för extra öppethållande vid ögonkliniken i Boden samt om sommaravtal, varvid SHSTFs krav avisats (dnr 50/95).
- Beslutat om företrädesrätt för visstidsanställda vid Omsorgens förvaltningskansli (dnr 1349/95).
- Beslutat om garantipensioner nr 26 - 41/95 (dnr 67/95).

3

Protokoll

Primärvårdsnämnden i Boden	1995-09-01
Utbildningsnämnden	1995-09-06
Kulturutskottet	1995-09-07
Försörjningsnämnden	1995-09-11
Tandvårdsnämnden	1995-09-12
Piteådirektionen	1995-09-13
Sociala nämnden	1995-09-13
Primärvårdsnämnden i Luleå	1995-09-13
Gällivaredirektionen	1995-09-14
Luleå-Bodenutskottet	1995-09-15

4

Övrigt

Kopia för kännedom av skrivelse från barnmorskorna vid BB- och förlossningsavdelningen vid Bodens sjukhus till chefsöverläkare Göran Lundegård med synpunkter på bemanningsplaneringen för avdelningen (dnr 1256/95).